

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

2013

Een nieuw
jaar met een
nieuwe
buurtkrant.

Jaargang 2!!

Hoe lang
gaan we
door?

Dat hangt
van jullie
af!

Wij wensen
jullie een
gezond en
gelukkig
jaar

Ilse en Hans

1 januari 2013 00.00 uur

Een foto gemaakt door Emile van Aelst - de Leidse Glibber- woonachtig in de Jan Lievens -straat van nu.

Een deel van de bewoners in een zeer uitbundige stemming.

De foto verscheen eerder in het blad "de Het op Zondag".

In de stromende regen en geheel volgens de traditie met een verwarmde vuurton luidden de huidige bewoners van de straat samen met vrienden en vriendinnen 2012 uit.

Volgens Cor van der Berg (JL13), nog een van de oorspronkelijke bewoners, was het een ware happening.

Met veel muziek en op een groot scherm foto's van de straat.

Zoals gezegd een traditie. Zo ook de straat barbecue die er weer aan schijn te komen, aan het einde van de zomer

En nu naar buiten kijkend, duurt dat nog wel even !

We komen zeker langs

REACTIES

Ineke Hogeboom FM2:

To is echt oud geworden, maar bijna tot tweemaal toe was ze eerder overleden. De eerste keer gered door een Duitse soldaat van een val tussen perron en trein. De tweede keer was denk ik Kerstmis eind jaren 60 – begin jaren 70. To was met ons gezin – ik bleef thuis bij de kinderen --naar de

Nachtmis geweest. Daarna kwam zij, zoals ze vaak deed, mee naar ons om nog iets te eten. Opeens werd zij niet goed en wel zodanig dat we de Eerste Hulp hebben gebeld en in korte tijd Jozef mee ging naar het ziekenhuis. Daar bleek dat zij een hartinfarct had. Ik hoop dat je wat aan deze informatie hebt.

Anneke Hogeboom FM2 :
Dank, dat je zo snel gereageerd hebt. Wat heb ik hier van zitten genieten, geweldig.

Mijn jeugd komt helemaal terug. Over dat spelen in de straat geweldig. Ik zag mij nu nog met mijn vriendinnen verkleed door de straat gaan, terwijl de mensen lekker op hun stoeltjes voor de deur zaten. En dan dat baantje glijden in de straat wat waren die lang. Van die sneeuwmuur ,dat herinner ik mij ook nog heel goed. Hans bedankt, er komen vast nog meer herinneringen naar bo-

ven . Nog de allerbeste wensen voor jullie allemaal.

Mieke van den Berg JL9:

Vanuit een winderig en regenachtig Noordwijk een bedankje voor de leuke buurtkrant. Een fijn en gezond 2013 voor jullie allemaal.

Reageren? Stuur een mail naar:

hansvanulden@gmail.com

Zij heette Lena

Op tweede Kerstdag 1953 vond in de bocht van de Haarlemmerweg ter hoogte van de voormalige wasserij van Van Ommeren een ernstig verkeersongeluk plaats waarbij drie fietsers, een vader met twee van zijn kinderen, betrokken waren. Een kleine vrachtauto vloog daar uit de bocht met een noodlottig gevolg. Vader en zoon ernstig gewond; het tweede kind, een meisje van 13 jaar, op slag dood.

Dit jaar is het 60 jaar geleden dat dit ongeval plaatsvond. En elk jaar met Kerstmis komt bij mij de herinnering daaraan naar boven. Wie waren deze mensen? Wie was dat meisje? En wat bracht hen, afkomstig uit Hoogmade, daar op die Tweede Kerstdag op de Haarlemmerweg?

Ik besloot een antwoord op die vragen te gaan zoeken. Het enige wat ik wist had ik uit de kranten van die tijd. Ene mijnheer Lieverse uit Hoogmade reed daar met twee van zijn kinderen.

Er wonen nog steeds Lieversen in Hoogmade en via één van hen kwam ik terecht bij dochter Bets van vader Lieverse.

Zij vertelde mij, dat de moeder van het gezin destijds met een hernia op bed lag en dat haar in Warmond wonende oom op Tweede Kerstdag jarig was. Vader Lieverse besloot om daar naar toe te gaan met twee van zijn zeven kinderen. De oudste, Leo en één van de dochters. Kennelijk hadden de meisjes er allemaal wel zin in om mee te gaan. Het alternatief was namelijk thuisblijven en de afwas doen. Er werd geloot en de winnares, het oudste meisje, voegde zich bij haar vader en broer voor een fiets tocht naar Warmond.

Die tocht moet zijn gegaan via de Hoogmadeseweg in Leiderdorp, over de Spanjaardsbrug en de Lage Rijndijk om vervolgens aan het einde daarvan rechtsaf de Herensingel en de Maresingel te volgen.

Aan het einde van de Maresingel rechtsaf de Haar-

Lena Lieverse

lemmerweg op richting Warmond. Zo zou het gegaan kunnen zijn. Bets vertelde dat op de Haarlemmerweg broer Leo aan zijn zusje voorstelde om naast haar vader te gaan rijden. Even later werden zij aangereden.

Eén van de eersten die na het ongeluk ter plaatse was was mijn broer Wim. Omstreeks 14.30 uur ging hij die middag met een straatvriendje, Bennie Prins, naar de stad. Uit zijn woorden maakte ik op dat het meisje door de klap terecht was gekomen tegen de zijgevel van het hoekhuis Haarlemmerweg/Bakker Korffstraat.

In dat hoekhuis woonde de familie De Groot, waarvan de moeder EHBO-ster was en als eerste hulp bood. Ik sprak haar dochter. Zij kon zich het ongeluk niet meer herinneren, maar uit haar

woorden maakte ik op dat die bewuste bocht in de Haarlemmerweg berucht was. En dat haar moeder dikwijls met haar koffertje in de hand naar buiten rende om alweer een slachtoffer te helpen.

Het was – volgens mijn broer Wim – mevrouw De Groot die over het lichaam van het meisje een deken legde.

Zij heette Lena, leerlinge in de 1^e klas van de Barbara-mulo aan het Levendaal in Leiden

De begrafenis vond plaats na een Uitvaartmis in de parochiekerk van Hoogmade.

Daarbij waren de vijf dochters uit het gezin aanwezig, bijgestaan door een buurvrouw. Moeder niet. Die lag thuis op bed en vader en zoon lagen in

het ziekenhuis te herstellen van een hersenschudding en een gecompliceerde beenbreuk.

In de week na het ongeluk plaatste de gemeente Leiden een verkeersbord: Gevaarlijke bocht.

*Leiderdorp, januari 2013
Frans van Ulden, JL34*

Rechts naast de voordeur het EHBO bord.

Met daarvoor Hennie van der Hoeven, Theo van Ruiten?, Peter de Groot? en nog drie anderen .

Rechts nog een stukje van het gebouw van de oude wasserij. Inmiddels veranderd in een autobedrijf.

Links de woning van de familie de Groot. (HW-49b) Toen voor iedereen uit de buurt de Eerste Hulp Bij Ongelukken (EHBO) post.

Vrachtauto reed op wielrijders

Meisje gedood, vader en zoontje gewond

Op Tweede Kerstdag heeft zich aan de Haarlemmerweg te Leiden een vreselijk ongeval afgespeeld, waarbij een 13-jarig meisje uit Hoogmade om het leven gekomen is, terwijl haar vader en broertje ernstig gewond werden.

Om kwart over twee fietsten de 47-jarige heer C. Lieversen uit Hoogmade met zijn dochtertje en 12-jarig zoontje achter elkaar op de Haarlemmerweg in de richting van het viaduct. Achter hen reed in dezelfde richting een vrachtwagen, bestuurd door de 41-jarige F. van D. uit Rijsburg. Plotseling vloog de wagen uit de bocht — met grote snelheid, aldus de getuigen-verklaringen — en greep de drie wielrijders. Het meisje was op slag dood. De vader liep een hersenschudding op en een bloedende hoofdwonde. De jongen brak zijn rechter bovenbeen en werd aan zijn linkerarm gewond. Beiden werden naar het Acad. Ziekenhuis vervoerd, waar men ons hedenmorgen mededeelde, dat hun toestand redelijk wel was. De auto werd in beslag genomen, terwijl de chauffeur in arrest gesteld werd. Hedenmorgen werd hij weer op vrije voeten gesteld.

Aan het einde van het Katse-laantje

Hier hield het Laantje van Kat zo'n beetje op. Vanaf de Vaart sloeg je vóór het viaduct rechts af. Vlak langs het huis van de familie Franke (boven) en Mark (beneden) richting Stadspolderweg, die eindigde bij de Stads poldermolen. Links in de hoogte, langs de oude spoordijk de twee huisjes van de spoorwegen. Daar woonden de familie Bol en de familie van Leeuwen. En aan de rechterkant passeerde je het kantoor van de vuurwerkfabriek Kat. Daarna ging je langs het Onze Nederlandse Spoorwegen terrein en liep je tegen het nieuw gebouwde huis aan van de familie de Raaf. Het huis is destijds gebouwd door bouwbedrijf Eradus uit de JL. Eén van de nog herkenbare punten op dit moment. Een vrijstaand huis met rondom tuin. De tuin is voor een klein deel nog zichtbaar op de foto. De familie de Raaf was afkomstig uit Groningen en de heer de

Raaf was werkzaam als opzichter bij het rioolgemaal.

Op de foto Mieke van der Berg met haar broer Adri. Gehurkt Tonnie Eradus JL27. Het zal eind jaren 50 geweest zijn. Het jonge meisje bij Mieke is onbekend. Rechts, op de achtergrond, de kleine los staande huisjes van de vuurwerkfabriek. Nog net zichtbaar in de lucht de zwarte pijpen voor het warme water waarmee de huisjes werden verwarmd. Het warme water werd door een grote elektrische waterkoker gemaakt. Vuur was absoluut verboden op het terrein. Rechts van de sloot een smal pad dat toegang gaf tot de fabriek. Wil Holst, de melkboer, mocht alleen met zijn paard en wagen even door het hek om te keren. De vonken van de hoeven van Corrie waren levensgevaarlijk. Aan het einde van het pad de Stadspoldermolen, met vlak daarvoor, boven het water hangend, een groot zwart blok. Daarmee kon de waterdoorvoer van

de stinksloot worden afgesloten. Helemaal achteraan het huis van de familie van Weeren. Hans, Ellie en Peter. Dhr. van Weeren was opzichter van het rioolgemaal. Links daarvan een groot wit gebouw. Hier vond in ronde bakken de eigenlijke zuivering plaats. Het enige dat te zien was van het zuiveringsproces was het draai - mechaniek aan de bovenkant van de betonnen bakken. In de goot aan de onderkant werd door Adri regelmatig tubifex voor zijn vissen uitgeschept. Een mogelijke verklaring en aanleiding voor het maken van een foto op deze plek. Op de voorgrond de bezinkbakken waar je na een paar nachten vorst al op kon schaatsen.

Vraag blijft wie de fotograaf was van deze bijzondere foto en wie dat kleine meisje is ?

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Daar is dan de zevende buurtkrant van "de vaart en zijn zijstraten".

Dit is de periode net na de oorlog en werd gevierd met optochten en andere feesten.

Het bos van Floris Verster is onherkenbaar, al de bomen gebruikt als brandhout wat heel begrijpelijk is.

De boerderij van Kuiters kon je al van ver ruiken, Na de sloop kwam de ELAM waar je je Berini kon laten vullen.

Rolschaatsen op de vaart was aantrekkelijk om te doen, het liefst met een Pirouette, toen nog met ijzeren wiel'tjes.

Wie heeft er nog wat materiaal/foto's tijdens het rolschaatsen?

Wij zouden ook graag een foto toegestuurd krijgen van het huis van Floris Verster met de hekken er omheen zoals in deze krant staat afgedrukt.

Als jullie nog andere foto's of verhalen hebben schroom niet om het te mailen.

Wij wensen jullie veel lees- en kijkplezier met het zevende nummer van onze buurtkrant.

Ilse en Hans

De Boerderij van Kuiters

Eén van de markante plekken aan de Haarlemmerweg. Van school opweg naar huis was je dan over de helft. Nog even langs

Rijnardus, het Witte Huis en de Wassech-rij en je was thuis.

In onze tijd was het al een beetje een vervallen boel. Geen idee hoe het achter die

altijd gesloten groene poort er aan toeging. Af en toe hoorde je het vee en het kon er behoorlijk stinken. Soms lag er in de vaart, tegenover de boerderij, een enorm schip volgeladen met bostel of pulp.

Met een hele grote kruiwagen liep Henkie Vliegenstront heen en weer over een smalle loopplank het voer de boerderij in te

kruien. Een bijzondere man. Wat ik me kan herinneren waren zijn kleren. Een smerige broek en een jas die hij met een touw dicht knoopte.

20 mei 1952. En toen stond de

boerderij in brand. Op een zaterdagmiddag om half vijf. Vier schuren branden af. Alle dieren werden gered. Er was alleen materiële schade. De schuren werden weer

opgebouwd. Het bedrijf ging verder tot 10 april 1963. Toen stopte om gezondheidsredenen dhr. Jac Kuiters er mee. Na Zwetsloot was nu ook de laatste boerderij aan de Vaart verdwenen. Na de sloop die op 1 mei 1963 begon kwam er de ELAM met een showroom voor bedrijfsauto's en daarna een supermarkt en een schoenengigant.

De aanslag op de kleine buurtwinkels aan de Vaart en in zijn zijstraten was begonnen.

EEN NA LAATSTE VEEHOUDERIJ BINNEN LEIDSE GRENS GAAT PLAATS MAKEN VOOR AUTOBEDRIJF

Leiden eens een overwegend agrarische gemeente gaat op één na zijn laatste veehouderij kwijtraken.

Het is het bedrijf van de heer Jac. Kuiters aan de Haarlemmerweg. Op 1 mei a.s. zal een begin gemaakt worden met de sloop. In de plaats van boerderij en stallen komt een garage en showroom voor bedrijfsautomobielen van N. V. de Elam, welke N.V. aan Haarlemmerweg 2 een grote garage en showroom heeft.

De veehouderij, die aan de Haarlemmerweg ligt tussen Hansstraat en Groenordstraat beslaat een gebied van 1730 vierkante meter.

Op het bedrijf binnen Leidens grenzen hield de heer Kuiters nog zeventig koaien en een paard. De omwonende zullen binnen afzienbare tijd de landelijke geur van koe-mest en ingekuild gras niet meer ruiken. Zij maakt plaats voor benzine-

damp, hetgeen een tipisch tijdsverschijnsel is. De omwonenden aan Groenordstraat en Hansstraat hopen in elk geval vermindering van 't getal insecten als de veehouderij weg is. Het enige veehoudersbedrijf, dat te Leiden nog overblijft ligt aan de Lage Rijn-dijk: het bezit van de heer Rietkerk. Vorig jaar is ook de veehouderij van Roelofs aan de Haven verdwenen.

Het bedrijf aan de Haarlemmerweg vaart dat de familie in de jaren dertig in handen heeft gekregen, moet de hr. Jac. Kuiters om gezondheidsredenen aan de kant doen. Hij kan zijn gehele aandacht richten op zijn grond in Oegstgeest en Sassenheim, waar hij zich toelegt op de vetwijderij en hooibouw. De moeder van de eigenaar blijft wonen in het huisje naast de ingang op nummer 41. Ook het huisje nummer 34, waarin de hr. Kuiters woont, blijft staan.

Met verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van

Juliana Liselotte Hamann

* 05 05 1930

† 13 01 2013

Ruim dertig jaar heeft 'Lilo' zich buitengewoon ingezet voor Museum De Lakenhal, als vriend en als vrijwilliger.

Lilo was erelid van de Vereniging van Belangstellenden in De Lakenhal.

Lilo Hamann woonde samen met haar vader, moeder en haar broer Hans vanaf het begin tot in de jaren '70 in de Jan Lievensstraat op nr. 12.

Het Bos (?) van Groenoord

Het zal vermoedelijk direct na de Tweede Wereldoorlog zijn geweest.

Op de voorgrond een moeder met twee kinderen. In de outfit van de jaren vijftig.

Met op de achtergrond in de verte de stadspolder-molen.

Verder zien we het merkwaardige vierkante gebouw van wasserij van v Ommeren. Wat is de functie? Een droogtoren misschien?

Daarnaast de pijp van de stookinstallatie. Was dhr. Ouwkerk niet de stoker van al dat moois?

En daarvoor de nog net gespaarde villa van de familie van Ommeren.

De villa staat nu direct aan de rand van de Willem de Zwijgerlaan en de brug over de Vaart.

Op de foto achter het hek een kale boel.

Bekend is dat in de ijskoude hongerwinter van 1944 menig boom in het bos van Verster is geveld door de buurtbewoners...

Een mooi tijdsbeeld.
Maar wie staan er op de foto?

De Bakker Korffstraat.
Genoemd naar de Leidse kunstschilder Bakker Korff uit de negentiende eeuw. Op de foto links de on-even kant. Aan de even kant heeft Boudewijn Búch gewoond. Een bovenwoning. Zijn laatste woning in Leiden die hij samen met zijn broer Patrick opknapte tot een klein paleisje: *De blauwe salon*. Hier woonde hij enige tijd samen met zijn muze, Bernadette Gallis. Hij woonde op 12a. En hij heeft zelfs aan de straat een gedicht opgedragen.

Bakker Korffstraat

**Het wezen van de dood verweest
zich in de schemering. Zitten aan het raam
de avond hangt. Het zwart dat niet geneest.
bedacht te sterven vliegt mij aan**

**ga ik staan, moet verjaardag vieren
vrienden bellen? Drank in huis halen?
de kamer vol van doodrijp te plezieren
rondgaan met de glazen en de schalen**

**och nee, ik zal met haar weer samenkomen
fotoos kijken, lezen wat zij schreef
een film van Frankrijk in mijn hoofd vertonen
& mij troosten dat ik voor haar leef**

**dronken blijdschap uit een fles
ik kan toch de dood niet schrijven
zij heeft geen adres
waarom ik tot de ochtend in het lied zal blij-
ven**

**dan is de dood
weer voor- en dichterbij**

(Boudewijn Búch, 1979)

Z o m a a r w a t f o t o ' s

Vier hollende kinderen in de richting van de fotograaf. Herkenbaar op de voorgrond Frans van Ulden en Adri van der Berg. Daarachter twee voor mij onbekende andere kinderen. De fotograaf stond waarschijnlijk achter het hek en stond daardoor wat hoger. De achtergrond is duidelijk wat scherper. Links de bekende witte werkplaatsjes van de vuurwerkfabriek KAT. Rechts het gebouw van het rioolgemaal en rechts daarvan het huis van de familie de Raaf, de opzichter bij het rioolgemaal. Dwars door de foto heen loopt één van de vele sloten van de

Stadspolder. Uiterst rechts de laatste mast van de hoogspanning. Als je daar door het klaphekje naar de spoorlijn liep kon je het behoorlijk horen knetteren.

Op de foto hiernaast de heer en mevrouw Prins met de twee jongste kinderen, Frans en Tonnie. Foto genomen in de achtertuin van de familie die grensde aan de tuinen van de Bakker Korffstraat. Een foto bij een bijzondere gebeurtenis, gelet op het strikje van Frans. Vader Prins werkte bij van Gend en Loos aan de Haagweg. Een mooie statiefoto van een deel van het gezin.

De bevrijdingsfeesten van vlak na de oorlog.

Klaar voor de optocht. Met veel oranje. Ineke Hogenboom (FvM 2) trekt de kar met aan haar rechterhand Bart van Ulden en links Ben van Ulden. (JL34).

In de kar Jan en Anneke Hogeboom.

Foto is vermoedelijk genomen in de omgeving van slachthuis in de zomer van 1945.

De familie van der Boon (JL18)

Na de familie Snel kwam in de Jan Lievensstraat na de oorlog de familie van der Boon wonen op nummer 18. Tussen de familie Vreeswijk en de familie Cozijn.

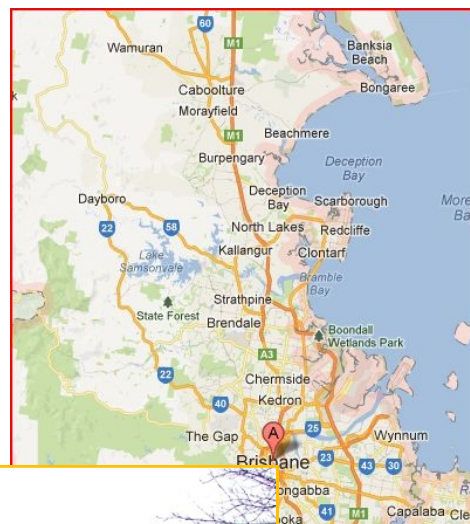
De familie van der Boon bestond uit vader (kapitein op een kustvaarder die regelmatig op Zweden voer, moeder en de kinderen Nico (1941), Paula (1947) en Frans (1949). En er hoorde ook nog een hond bij. In 1954 is het gezin vanuit JL18 geëmi-greerd naar Oost-Australië. Vanaf dat moment werden de namen aangepast en werd het Nick, Paula en Frank. Vader van der Boon startte met succes in de omgeving van Brisbane een bananenplantage. Hij is in 1964 overleden. Moeder van der Boon leeft nog en is ruim 90 jaar.

Het gaat goed met de drie buurt-kinderen uit de Jan Lievens-

straat uit de vijftiger jaren. Ze wonen allemaal vlak bij elkaar in de directe omgeving van de Deception Bay. Het Nederlands is heel ver weg gezonken. Ze zijn alle drie met pensioen. En er is regelmatig per mail contact met Nico.

Foto hierboven: Nico van der Boon met zijn vrouw tijdens een vakantie.

Foto hieronder: JL18

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Beste Buurtgenoten,

Het voorjaar komt er aan. De winter is zijn koffers aan het pakken. Nieuwe buurtkinderen hebben zich gemeld. Vaak op aanraden van al bestaande "abonnees". Het is ons streven het plaatje zo compleet mogelijk te krijgen. Dus zegt het voort! Ook leuk is dat kinderen uit wat verder gelegen buurten mee doen. We zaten immers op dezelfde scholen en speelden in dezelfde speeltuin. En we gingen samen mee met de vakantiebezigdheden.

Ook dit keer weer enige verbeteringen. Oplettende lezers vullen ons aan. Prima, want wij zijn toch van de jongste lichte Vaartbewoners. Het verhaal houdt voor ons op toen de vuilverbranding kwam en daar een stukje Vaart voor moest worden gesloopt. Of toen de eerste meterslange betonnen paal voor de Groenordhal de grond werden ingeslagen. Zo heeft iedereen zijn herinneringen aan de buurt. Verdwenen maar niet vergeten.

Laat het ons weten!!!

Veel plezier met de nieuwe krant.

Ilse en Hans.

Nogmaals ronde, ronde molen maar dan in de FvM voor het huis van de fam. Segaar FvM-12. Met vlnr. Tineke (overleden in 1951) en Joke Lovink FvM-17a, Joke van Zuylen FvM-17 en Carla Segaar FvM-12. Op de achtergrond Tiny van Haasteren FvM-12a.

Huttenbouw anno 1960

Zomervakantie in de JI. Stille boel. De ene familie zat al enige weken in Noordwijkerhout. Samen met de rest van de familie in vakantiehuisjes bij de De Witte Raaf. Anderen stonden met een vakantiehuisje op de camping bij de familie Keizer. De achterblijvers hadden een vakantiebaan bij de Leidsche Brood Fabriek. Of als je geluk had in de zomervakantie bij wasserij van Ommeren. Of je reed mee met

Op de foto: drie tenten met wasknijpers vastgemaakt aan het hek van mevrouw Segaar JL-36. Links Frans van Ulden JL-34 met de zeilen van Ome Jan FvM-2 en midden de tent van Adri en Mieke van der Berg JL-10. De stenen om de zaak strak te trekken haalden we uit de schuur van To Henzing JL-36

Holst. Of 's morgens om zes uur op de fiets richting Wasbekerlaan bollen pellen, heel veel krokussen en geen nesten maken... Aan het einde van de Wasbekerlaan ging een deel van de groep de koekfabriek van Ravensbergen in. Daar mocht je onbepaald koek eten. Na een dag kon je sprits meer zien...

En was je nog te jong om te werken, je kreeg geen arbeidskaart bij de meneer van sociale zaken, dan liep je veelal met je ziel onder je arm.

Je maakte een kar van een oud onderstel van een kinderwagen, haalde vervolgens oude kranten op, bracht ze naar de Nobel en je had met een beetje geluk dan net voldoende om een bal te kopen, die het meestal maar een paar uur uithield.

Tenslotte als er meer kinderen waren werden er tenten gemaakt. Op straat aan het hek of op het land. Kleden, knijpers en wat bakstenen om het strak te houden.

Op het land kostte dat meer moeite. Daar werd de zaak omhoog gehouden door stokken.

Alleen Adri van der Berg had het goed voor elkaar. Met slechts 4 ijzeren pennen in het weiland stond de vierkante tent als een huis.

En dan moest er gegeten worden. Brandstof geen probleem. Kolen in overvloed. Thuis of anders bij To. We moesten daar toch zijn voor ons oventje. Die maakten

we met stenen uit de muur waar de schuur op stond. Een bakpan, boter en beslag. En suiker, heel veel suiker. Soms werd het pannenkoeken beslag verruild voor aardappelen en probeerden we patat te bakken. Wisten wij veel dat je die binten eerst moest voorbakken! En zoveel geduld hadden we ook niet.

En hoe het meestal eindigde? De pannenkoeken vlogen door de lucht, het oventje werd een kampvuur. Een moeder aan het hek keek bezorgd naar haar keukenspulletjes.

Maar wel een prima middag!

Kinderen uit de FvM

Deze foto is zo'n prentje dat gemaakt is door een fotograaf, die in de jaren 50 op straat kinderen fotografeerde en dan bij de ouders probeerde zijn product te verkopen.

Deze foto is gemaakt in 1952 in de Frans v. Mierisstraat.

Hierop staan afgebeeld:
achterste rij: Ria Lovink (FvM17a), Rietje Cramer (FvM23a), Willy v.d. Kraats (FvM9) en Lies v.d. Zwet (FvM23).

voorste rij: Gé Lovink, Joke Lovink, Anneke Otto (FvM20a), Dikkie v.d. Zwet (FvM23) en Peter Rietkerk (FvM13).

Het Groen- oordplein

Het laatste stukje Vaart voor het bos van Verster. En het begin van het Groenoordplein / de Musschenbroekstraat.

Foto uit het begin van de jaren zestig. Wie woonden daar in de jaren zestig? Melkboer Holst die op zijn fiets 's avonds nog de eitjes kwam brengen. Zijn zoon Jan had de winkel in de Hansenstraat overgenomen. De voetbal familie van Tim de Cler, die zijn loopbaan begon bij Lugdunum en Ajax 1 en het Nederlands elftal haalde. De familie Hop met Peter Hop. Een buurtgenoot die vaak in de JL te vin-

den was om te spelen. Verder woonden er in de Musschenbroekstraat, het verlengde van het Groenoordplein, de oudste inwoner van Nederland, mevrouw van Dam. Zij is in 2001 op 113-jarige leeftijd overleden. Ook was er de plek waar we al op maandagmiddag om 12.00 uur uit school de Margriet en Donald Duck konden ophalen. Je had hem dan als

eerste en dat was in een gezin met meerdere kinderen niet verkeerd.

Vier maal per dag passeerde je deze plek. Lopend want je eerste fiets kreeg je pas als je naar de middelbare school ging! Wel de stoepranden blijven aanraken want anders was je dood. En dat was bij het oversteken van het plein best lastig.

Bakkerij van Noort (1) JL5

*B*ericht van Ton van Noort en Agnes Vrouwenvelder:

Verhalen van de van Noortjes , tja.... dat wordt best wel lastig.

Wij zijn op latere leeftijd in de JL komen wonen en hebben dus de pril-le jeugd niet meegekregen.

Verhalen van buurtbewoners . Dat waren meestal de (vette) roddels die men in onze winkel over elkaar vertelden. Voor ons soms best wel lachen maar daarover hoor je niet met derden te praten en dat doen we dan ook niet.

Zelf hadden we een erg druk bakkers-leven. Vroeg op en vaak tot heel erg laat in de weer . Dat was de tijd waar-

in de vrieskist ontbrak en alles kakelvers op tafel diende te komen.

Met de dagen voor de kerst een nachtje zonder slaap was eerder regel dan uitzondering. Ik kwam Agnes dan ook vaak tegen als zij naar de nachtmis ging en wij nog met een bakfiets vol lekkernijen naar de klanten reden. Men wist toen niet beter.

Onze 1e kerstdag bestond uit het bezoek aan de laatste mis in de Hartebrugkerk en daarna doodmoe op de bank ons geestelijk voorbereiden op Oud en Nieuw met dezelfde rondes en dito werktijden.

Die tijd ligt nu al lang achter ons en verlangen daar absoluut niet naar terug.

Wij hebben als familie naast onze periodieke ontmoetingen elk jaar een broers en zussen reünie. Dat is altijd dolle pret en daarbij ontbreekt de naam Jan Lievensstraat met vaak de leuke roddels zeker niet.....

Wij wensen jullie succes met het vergaren van (oud) nieuws and see you !!

Groetjes,

Agnes & Ton

De “van Noortjes”

Van oud naar jong:

Ton - Pim - Hans - Eugène - Ernst - Olga en Milou

Milou is helaas een half jaar geleden op veel te jonge leeftijd overleden.

De familie Koelewijn - dv51b

Feast op de Vaart. De familie Koelewijn op het balkon van dv51b. De hele buurt was uitgelopen in de jaren vijftig. Een politieagent houdt de zaak in de gaten. De familie op het balkon en de fanfare op de grond brengt een aubade. In de verte het bos van Verster en voor de wasserij nog een Caltex benzinepomp. Helemaal rechts bovenaan, nog net herkenbaar,

het Witte Huis. Herkennen we nog buurtgenoten onder de toeschouwers? Weet iemand nog wat er precies gebeurde en wie waren erbij? Op de rechterfoto mevrouw Koelewijn. Wij mochten tante Everdien zeggen. Wit schort en in gesprek met een buurtbewoner in een wat meer gebloemde uitvoering. Vraag: wie is de vrouw met de hond?

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

Dan heb ik nog een bijzonder verhaal. Als jullie dat nog niet hebben, volgt hier het verslag van een bijzonder gebeuren. Ik lag ziek met een erge angina op de achterkamer boven in de FvM. Ik meen dat het voorjaar 1943 was. Toen is er een Duits oorlogsvliegtuig neergestort op het stuk weiland tussen de FvM en de Gabriel Metsustraat. In die straat stonden maar 4 huizen en vlak daarachter stortte het vliegtuig midden in de nacht neer en vloog in brand. Voor zover ik weet is de piloot hierbij omgekomen. Maar het bijzondere komt nu: binnen de kortste tijd werd het toestel door de Duitsers helemaal wit geschilderd, zodat de Hakenkruizen niet meer te zien waren en het is heel snel verwijderd. Het was een hele opschudding.

Ineke Hogeboom FvM2

reacties:

*Een kleine rectificatie. In de wagen van de bevrijdingsoptocht zitten Anneke en ik (niet Jan).
Groetjes Ben Cozijn jl24*

*Ineke Hogeboom fum2
Twee opmerkingen. De eerste is dat ook de krant niet altijd de goede vervoeging van woorden weergeeft. Het 'vetwijden' is in het stuk*

over de boer Kuiters niet echt helemaal goed.

Maar dat is een opmerking aan het adres van de krant.

De tweede is over de bevrijdingsoptocht van onze familie. Ik sta erop, dat klopt, maar ik heet Hogeboom. Dat wist je toch wel. En in de wagen zitten Anneke Hogeboom en Ben Cozijn. Het is echt een enige foto, die de tijd van toen heel goed laat zien.

*Volgens mij is de vrouw op de foto in de vorige buurtkrant mevrouw Cornelisse met Jan en Koos met in de wagen Corry.
Groetjes Ben Cozijn jl24*

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Van de redactie

Onlangs zijn we op bezoek geweest bij Henkie Noppen. Woont nog steeds op de Vaart, is inmiddels 75 jaar en zo te zien in blakende gezondheid. Henkie kent de buurt als zijn broekzak. Zijn drukkerij aan het begin van het Katselaantje heeft hij verkocht. Hij heeft het nu druk met zijn boten, waaronder zijn zelfgebouwde "regenboog".

Dankzij hem weten we veel meer over de Vaart.

Over de adellijke familie Cornelisse, over Jansen de fijnschilder, Huijjer met zijn broer, de familie Waasdorp—met dank aan Nico - en over Gerrit Lorist.

Veel lees- en kijkplezier

Ilse en Hans

De Vaart anno 1962

Een luchtfoto van de vaart in de richting van de stad. Met de contouren van het veemarkterrein in wording. De sloten zijn gegraven, de dijken op hoogte gebracht. Het opspuiten kan beginnen. Het Witte Huis is gesloopt. Nog zichtbaar de restanten van het bos van Verster. De bouw van een brug over de vaart kan nog niet beginnen. De Mareijkant ligt er met

zijn landhuizen en botenberging nog onberispelijk bij. De flats aan de Willem de Zwijgerlaan – inmiddels gesloopt voor de wijk Nieuw Leiden- staan er wat eenzaam bij. Wasserie van Ommeren nog in bedrijf. De villa Bervo van de familie van Ommeren krijgt het zwaar te verduren maar heeft het tot op de dag van vandaag overleefd. De Hansenstraat als een A4 midden door de foto. Gezichtsbedrog. Het is nog

steeds hetzelfde smalle straatje van weleer. Een keurig aangelegde Vaart! Met aan de overkant de riante villa's uit het begin van de vorige eeuw. Met het ronde tuinhuisje. De stenen leeuwjes in de tuin heb ik niet terug kunnen vinden. En aan het einde van elke straat een fatsoenlijk rood / wit geblokt gemeentehok. Het vee was definitief uit het weiland vertrokken...

De stadspoldermolen

De stadspoldermolen was lange tijd een beeldbepalende factor van de buurt. Een foto van de straat in de richting van het land eindigde meestal met het gammele hek aan het einde van de straat en met aan de horizon de molen. Gebouwd in 1856 op een plek waar in 1806 al een andere molen stond. De geschiedenis van het malen gaat terug tot 1700. Eerst met vier kleine houten molens en daarna een grote houten molen. Men maalde het water van de stad de Stinksloot in. Dit zorgde

De molen gezien vanaf de spoordijk (1956)

voor verversing van het grachtenwater. Tot 1940 werd op deze manier het rioolwater van de stad geloosd op de stinksloot. Daarna nam het rioolgemaal deze taak over.

Molens hadden in die tijd vaak een naast de molen gebouwd zomerhuis. Een huis zonder verwarming, elektriciteit en drinkwater. In de winter werd van de familie van de molenaar verwacht te slapen in de molen. Tot 1938. Toen werd een woning naast de stadspoldermolen gebouwd. De aparte woning voor de molenaar zou ook te maken hebben met de stank in de molen. En die stank zou komen door het begraven van kadavers in de directe omgeving van de stinksloot. Kortom, door de stank van het water was het in de molen niet om te harden. Molenaar Jan van der Pouwkraan, uit een bekende molenaarsfamilie uit Hoogmade, volgde in 1947 molenaar Boudewijn Merbis op. De molen van het type grondzeiler is door zijn flessenhalsvorm een uniek exemplaar. Eigenaar is de gemeente Leiden. Men had na het beëindigen van het molenaarsschap van Boudewijn

De molen gezien vanaf de IJsselmeerlaan 2010

wijn Merbis het plan om het scheprad te vervangen voor een pomp. De molen dreigde tot stilstand te komen. Om financiële redenen zag men daar toch maar van af. De molen werd gered. Hij kon blijven draaien.

De toegangsweg tot de molen was op het eind van het zwarte pad. Het gedempte deel van de stadsvuilgracht. In 1969 was het bijna gebeurd met de molen. Teveel hoge bebouwing rond de

molen en hoge bomen maakte het steeds lastiger voor de molen om zijn wieken te laten draaien. De molen stond op het punt in te storten. De gemeente Leiden, eigenaar van de molen, schoot te hulp. In de periode 1978 tot en met 1982 werd de molen tot op de grond afgebroken en weer opnieuw opgebouwd. Jan van der Pouwkraan kon eind 1982 weer gaan malen.

Na bijna 50 jaar molenaar te zijn geweest moest

Het restant van het spoorwegviaduct over de stinksloot vlakbij de molen (2010).

Jan van der Pouwkraan in 2003 om gezondheidsredenen stoppen met het molenaarsschap. Jan verhuisde naar Hoogmade en is daar op 88 jarige leeftijd op 6 juni 2008 overleden.

Maar de molen is er nog. Je kan hem van uit de straat niet meer zien maar je weet nu dat die er nog steeds staat en wat belangrijker is, hij draait.

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

*Niet belangrijk is de weg die je gaat,
maar het spoor dat je achterlaat.*

Tot onze droefheid ging rustig van ons heen onze lieve zus, schoonzus, tante en buurvrouw

Comelia Maria van den Berg - Lenting
Cor

weduwe van Cees van den Berg

* 22 oktober 1938

† 10 april 2013

Hannah 🐾

Broers en zussen, zwagers en schoonzussen,
neven en nichten

Buren

In memoriam:

Cor was de echtgenote van Cees van den Berg. Cees was de oudste broer van Adri en Mieke van den Berg en woonde als jongen in de Jan Lievensstraat. Cees was banketbakker en gek op motoren. Cor, destijds de vriendin van Cees, werkte bij van Brussel, de speelgoedzaak op de Haarlemmerstraat en hielp daar ook in de huishouding. Samen woonden zij later boven Marie en Toon Verstraaten JL-13. Na het overlijden van Toon kochten zij het huis en werd het opgeknapt, waarbij de indeling binnen (kamer en suite) als ook buiten (de voordeur) met de oorspronkelijke details bewaard zijn gebleven. Cees en Cor hebben er met veel plezier gewoond. Na het overlijden van Cees bleef Cor in het huis wonen. Samen met Hannah, de hond waarmee Cor de buurt afstruinde. Met een indrukwekkende en druk bezochte bijeenkomst op Rhijnhof hebben we afscheid van Cor genomen.

Een markant figuur is van de Vaart weggegaan....

reacties:

Goede morgen Hans,
Bedankt voor de kranten Ik heb weer echt zitten genieten. De herinneringen komen weer helemaal boven. Ik vind het heel jammer dat ik helemaal geen foto's heb van deze tijd, maar herinneringen genoeg. Want wat konden we toch fijn spelen in die tijd met Wil van der Kraats, Thea Bakker, Rietje Lovink, en met Sietske de Koning. Met een klein fornuisje pannenkoekjes bak-

ken. Of verkleed door de straat in de zomer en dan maar zingen "als de koning gaat marcheren". Er zaten dan heel wat mensen op de stoep voor hun huis. En dan het spelen op het landje achter de Frans van Mierisstraat. We kwamen er makkelijk door de poort. Ook weet ik nog dat in de oorlog voor de deur bij ons een Duitse soldaat stond met een paard. Daar mocht ik op zitten en ik kreeg een stukje chocola. Weet iemand misschien iets over Sietske de Koning. Ze

woonde aan de vaart ongeveer drie huizen vanaf de melkboer van der Born maar dan op een bovenhuis. Haar vader werkte op de broodfabriek en ze zijn naderhand naar Wassenaar verhuist. Daar ben ik nog geweest maar het adres ben ik kwijt geraakt. Hans en Ilse bedankt voor de kranten en als ik iets verder weet dan horen jullie het zeker groetjes.

Anneke Hogeboom (FvM2)

Verdwenen winkels

Foto-1: Hansenstraat 53.

Melkboer Jac. J. van Goozen. We hadden behoorlijk wat melkboeren in de buurt. Ieder met een eigen klantenkring. Tot de sanering. Daarna waren de klanten/straten keurig verdeeld. Als je tenminste mee deed !
Wie kent de geschiedenis van deze winkel?

Foto-2: Groenordstraat 19.

Levensmiddelenwinkel van Th. J. Dingjan. Zat daar al eind 1920. Verkocht ook petroleum voor het oliestel. Dat ging niet altijd goed. Soms had de kaas een bijmaak.....

Foto-3: Hansenstraat 30.

Destijds een manufacturenzaak. Een winkel voor klosjes garen en band. De familie Knotter was de eigenaar. Menig kind werd destijds, als het hele naaiwerk thuis stil lag, naar Knotter gestuurd met een spoedopdracht. Had men de kleur niet dan kon je het ook nog proberen bij de firma Wijnobel op de Breestraat. Ging het om knoopjes dan werd stevast een stukje van de stof mee gegeven. Samen met geld en een begeleidend schrijven op een afgescheurde rand van de krant of van de radiogids.

Foto-4: Haarlemmerweg 23.

Bakkerij Verhoeven. Een geduchte concurrent van bakkerij Raaphorst uit de Pasteurstraat en Kallenberg uit de Hansenstraat. Volgens Ton van Noort van bakkerij van Noort JL 5 zijn al deze bedrijven opgekocht door de Leidsche Brood Fabriek. Destijds bakkers in overvloed. De meeste kwamen langs de deur. Bakker van Tienen scheurde, schuin gezeten op zijn gemotoriseerde bakkerskar, meestal zo rond half tien de JL straat in. Wij er achter aan en bedelen om een puntje, een wit kadetje.

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

V a n d e
r e d a c t i e

Verhalen en foto's. Daar draait het in onze buurtkrant om. Foto's hebben we nooit genoeg maar graag wat meer verhalen via de mail.

Zo kwamen we er bij toeval achter dat de huizen in de JL in de jaren dertig zijn gebouwd met de mogelijkheid een extra keuken boven de normale keuken te installeren. Niet zo gek als je bedenkt dat de huren in de dertiger jaren nogal fors waren en dat men zijn toevlucht zocht in onderverhuur. In het kleine kamertje met trap naar de zolder zat onder het luik bijv. standaard een gasaansluiting. Zo hoor je nog eens wat.

Veel plezier met de krant

Ilse en Hans

O u d e j a a r s a v o n d o p d e V a a r t 1 9 6 2

Vlak voor twaalf uur.

De Jaarwisseling op de Vaart. Nog even met zijn allen op de foto. Vlak voor het huis van de familie Noppen. Vanuit de bovenverdieping kijkt de familie Brugman en anderen toe. V.l.n.r.: ? de Jong (voornaam helaas onbekend), John van Strien uit de JL, Annie Hogeboom van de Vaart, dan een onbekend persoon. Daarnaast

Nico Noppen, woont momenteel in Dordrecht. Daarnaast Leida Hogeboom, zus van Annie. Vol verbazing het gezicht van Gerrit Lorist met over zijn schouder naar de fotograaf kijkend John van Mourik. De vierde dame op de foto is Trudy Evers, die zette vroeger bij mijn moeder nog de krulspelden in. En natuurlijk naast Trudy Jaap Zandbergen. De volgende twee personen heb ik niet

kunnen plaatsen. Helemaal rechts als benjamin van het gezelschap Gerard Cornelisse van de hoek Vaart en de GM. En met het hoofd gedraaid naar de fotograaf Otto Vrouwenfelder en mogelijk daarnaast een zoon van Neuteboom, die destijds schipper was op de rondvaartboten in en rondom Leiden. Klopt het niet, reageer voor verbeteringen...

"Kinderen" van de Vaart

Nog meer foto's met kinderen van de Vaart. Hierboven trots, rondom de motor van Jaap Zandbergen. Jaap staat uiterst rechts leunend op ? Met verder van links naar rechts: Nico Noppen, Trudy Evers, Gerrit Lorist en Jannie Zandbergen.

De foto hieronder is genomen op het grasveldje aan het begin van het Katselaantje.

Van links naar rechts: ?, ?, John van Mourik en Gerrit Lorist.

Zittend met zijn hond Kees van der Berg.

De laatste foto is echt een zoekplaatje.

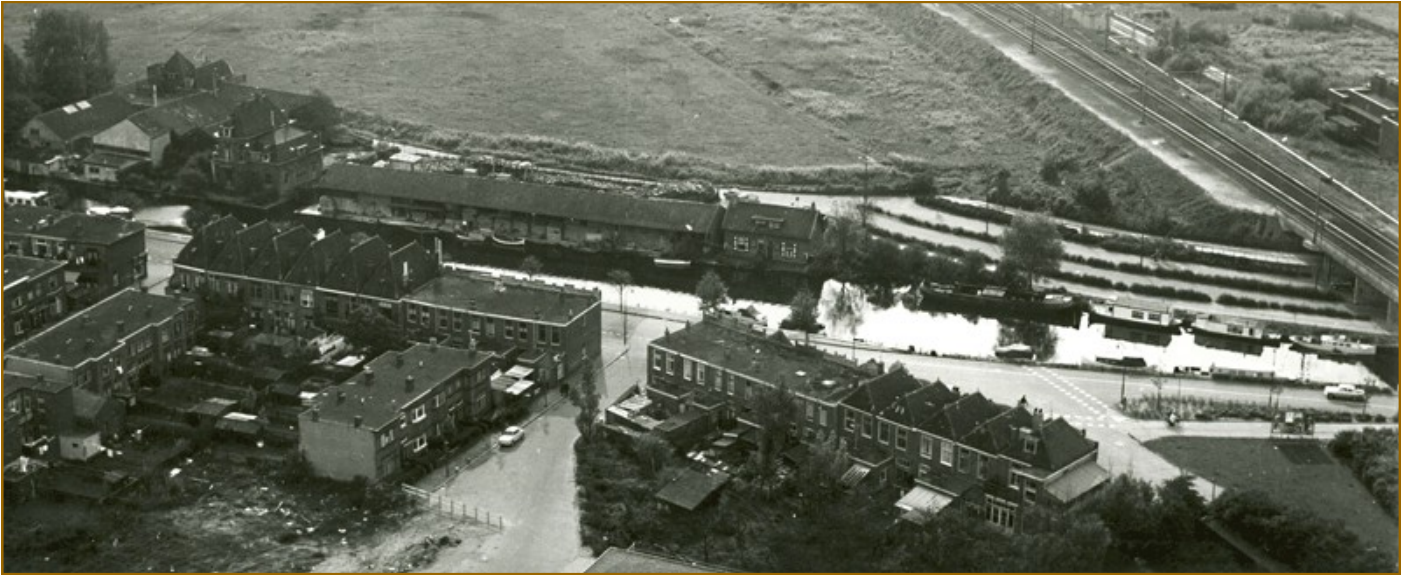
We zijn niet verder gekomen dan Sjaantje Bol helemaal achterin, de derde van links zou Marian Melman kunnen zijn en verder Ria Noppen die het hoofd vasthoudt van haar broertje Joop Noppen.

Joop heette eigenlijk Jan, net als zijn vader maar die werd ook altijd Joop genoemd.

Tja, zo gaan die zaken....

Wie nog een naam weet mag het mailen ...

Het laatste stukje van de Vaart voor zover het ons speelterrein betrof. Foto genomen vanuit de pijp van de vuilverbranding. Beetje merkwaardig verhaal want de laatste rij huizen zijn juist afgebroken om toegang te krijgen tot de vuilverbranding.

Het rechterblok met de families Franken, Mark, Vrouwenvelder, Jansen en Hofstra werd al snel na het maken van deze foto afgebroken. Rechts nog een deel van het nieuwe viaduct en bij vergroten van de foto zijn fietsers en het reclamebord rechts van het fietspad te zien. Aan de overkant de Maredijk, waar toen nog maar

sporadisch een auto overheen reed. De weg dwars over het Schuttersveld was er nog niet. Aan de overkant van de Vaart een braak liggend stuk grond dat in de winter werd gebruikt als ijsbaan. Meer naar links de vier woningen van de GM en de hoekwoning van de familie Cornelisse met de nodige bijgebouwen. De GM liep dood maar men had toch rekening gehouden met doorgaand verkeer gelet op de beperkte afzetting. Tussen de FvM en de GM, aan de overkant van het water, de restanten van de houtzagerij Hoeken. Dit bedrijf is rond 1910 verhuisd naar de Oude Rijn, bij het Waardeiland. Het merendeel van de landhuizen aan de

Vaart is inmiddels gesloopt of staat op instorten. Goed te zien is de afwijkende bebouwing op de Vaart. De hoge woningen waren bestemd voor dubbelbewoning. Links op de foto een soort kerkgebouwtje met een punt dak. Dit was de garage van de Fa. Eradus uit de JL. Hij was ook niet te beroerd om je de gelegenheid te geven je auto of motorfiets daar te stallen. Op de hoek links bovenaan nog net te zien de Enkabe- / Sperwerkruidenier van Wassenaar, en later van Devilee.

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

Wie doen er mee met de buurtkrant?

Ada Borgman-de Graaf, Andries van der Waals, Ben Cozijn, Bram de Vriend, Carla Segaar, Cock de Vriend, Connie Nieboer, Corrie Sinteur, Corry Franke, Elly Delfos, Fam. van der Gaag JL11, Frans Prins, Frans van Ulden, Fred Devilee, Gé Lovink, Gert-Jan Onvlee, Grea Cozijn, Han Prins, Hannie Wiedijk, Hans van Ulden, Henk Borgman, Henk Noppen, Herman Choufoer, Herman Perquin, Ilse

Franke, Ineke Hogeboom, Jan Los, Janneke Brugman, Jannie Guerin, Joke Lovink, Jory van Sjardijn, Koos Goddijn, Lavinia Sinteur, Lenie Kriek, Leo Redel, Leo Steinmetz, Linda Dool, Loes van Slingerland, Marga Segaar, Marja Kramer, Mieke van den Berg, Mieke van Strien, Mieke Waasdorp, Nico de Vriend, Nico Noppen, Nico van der Boon, Nico Waasdorp, Peter Heuseveldt, Pierre Sinteur, Ragnild Dool, Ria Lovink, Riet Karreman, Rik Borg-

man, Rineke Guldemon, Rita Vrouwenvelder, Ron Sinteur, Ruud de Groot, Steven van den Berg, Tiny Mark, Ton Prins, Ton van Noort, Truus Los, Wilma Sinteur, Wim Burgy en Wim van Ulden.

* Op deze lijst staan alleen de lezers die de krant via de mail krijgen toegestuurd.

Verdwenen winkels

Foto-1: de Vaart 7.

Fietsenmaker Sjaak van der Wiel. Fiets kapot dan onderweg naar school door de witte poort naar Sjaak. Je vertelde wat het probleem was en je liet je fiets in de tuin achter. Soms had Sjaak het te druk en werd je door een wat oudere mevrouw geholpen. Vermoedelijk de moeder van Sjaak, mw. Prins. Uit school kon je als je geluk had je fiets weer ophalen en stond die klaar in de poort. Voor aan de straat was de winkel. Fietsenmakers had je in elke buurt. In de Hansenstraat zat Schipaanboord. Zat vroeger in de Pelikaanstraat maar moest weg in verband met de aanleg van de cityring. En in de Koningstraat zat nog een fietsenmaker, ook een van der Wiel.

Foto-2: de Vaart 57

In de dertiger jaren een winkel voor garen en band van mevrouw Prins uit de JL. De kinderen Prins hadden meer zorg nodig met als gevolg dat Dhr. Hemerik de zaak overnam. Het werd de groentewinkel van Hemerik. De grote familie Hemerik woonde achter de winkel. Met het merkwaardige huisnummer 57aa. Dirk Hemerik ventte de groenten en aardappelen uit met paard en wagen. De laatste Hemerik die de winkel bestierde was Lucas Hemerik getrouwd met Sjaan. Langzamerhand werd het meer een snoepwinkel waar je voor een paar centen je kauwgum kocht met de voetbalplaatjes of salmiakballen en geluk toffee's. Dhr. Hemerik is op 56 jarige leeftijd op 16 december 1957 overleden. Zijn vrouw nam daarna de zaak over. Achter het woonhuis is nog enige tijd een Hemerik als pottenbakker actief geweest. Aan de gevel heel opvallend een stel paardenkoppen. Geen idee wat daarvan de betekenis was.

Foto-3: de Vaart 21.

De bloemenwinkel van Mulder. Gestart in de jaren dertig in een winkel die al bestond vanaf 1902. Opgeheven per 1 juli 1977 en gesloopt voor een doorgang naar de Hansenstraat. De bloemenwinkel had achter de winkel kassen met orchideeën. Met een eigen kwekerij kon je daar de mooiste orchideeën bestellen. Werden dan als corsage in een luxe doos verkocht voor 10 gulden. Hofleverancier voor het Leids Studenten Corps. De winkel verhuurde destijds ook palmen. Op 75 jarige leeftijd vond dhr. Mulder het welletjes en stopte de zaak. Resteert nu een mooi woonhuis langs de Vaart. Opvallend door de rode gevelstenen, het Frans balkon en de houten uitbouw op de eerste verdieping.

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Van de redactie

Na alarmerende verhalen in de pers over de stadspoldermolen die steeds meer zou worden ingebouwd ben ik zelf eens gaan kijken. "Onze molen" staat er niet goed bij. Het enige dat hij nodig heeft is wind en dat wordt hem door de oprukkende hoge bebouwing voor een flink deel ontnomen. Wat nu? Slechts twee opties blijven over. Hij gaat in de definitieve ruststand of hij wordt verplaatst. Het een is nog armzaliger dan het ander.

Verder in de krant het verdwijnen van de buurtwinkels. Dit proces is klaar. De veroorzaker heeft al lang geleden zijn conclusies getrokken en is verdwenen. De laatste eigenaar van het foeilelijke gebouw is er ook mee gestopt. Binnenkort gaat de hele tent tegen de vlakte en worden er "Herenhuizen" gebouwd.

Nieuwe oud-buurtgenoten hebben zich aangemeld. Thea Goddijn en Eric Diks. Beiden destijds woonachtig in het ambtenarenstraatje".

Veel plezier met de krant.

Ilse en Hans

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

De ondergaande molen

Een plaatje dat niet direct is terug te brengen tot het thema van onze buurtkrant "de Vaart". Rechts een uit zijn voegen gekraakt hek met daarachter wat groot uitgevallen tuinafval en links het luxe onderkomen van een woonwagenbewoner? Verder nog een weg die moet worden uitgegraven. Een weg naar een industrieterrein?. Gelukkig zijn er voor de plaatsbepaling

nog twee elementen die ons kunnen helpen een brug te slaan naar het verleden. Links het stalen frame van de hoogspanningsmast bij het rioolgemaal. Daar ging in onze tijd al 380.000 Volt definitief de grond in. En rechts, net zichtbaar boven de rode graafmachine, onze molen. Op de huid gezeten door de oprukkende bebouwing van de Merenwijk. Het is het verlengde van de

FvM, de toegangsweg naar de nieuwe wijk Groenord. Steeds hogere flats betekent echter steeds minder wind voor een molen die moet draaien wil hij overleven. De wieken staan niet voor niks in de rouwstand. Wachtend op de volgende aanslag !

"kinderen uit de JL"

Even poseren voor de foto: In de zomer en in het overgebleven stukje grasland vóór de dijk. Daarachter het opgespoten terrein. Links de bomen rondom het rioolgebied.

V.l.n.r.: Tonnie Eradus, Frans Prins (staand), Ton Prins, Anja Koet, ?, Mieke van der Berg en Anneke Cozijn.

reacties:

Ingred van Strien (JL7): Wat leuk dat je dat allemaal nog weet, na het avondeten mocht ik altijd nog even buiten spelen, ging dan naar de vaart langs de waterkant met z'n allen, Ruud Segaar, Robbie Mijlman, Ton Prins, Matieu Abrahams, Ans Knul, de broertjes Haasdrecht, Joop Noppe en nog vele anderen, kijkend naar Hans Guldenmond en zijn vader die hun prachtige boot aan het schrobben, schuren of lakken waren. Ook dan hoorde ik de fluit van mijn vader om 7 uur en moest ik thuis komen. Dat ik uit beeld ben komt omdat ik 1 generatie jonger ben 19/7/56 en natuurlijk een blok aan het been van Mieke toen ik klein was, herinner mij jou en je broer Frans wel, het was een leuke tijd. Rudy was ook de kapster van mijn moeder. Mijn jeugd komt helemaal boven, ben al 35 jaar weg uit Leiden maar kom veel bij mijn zus en broer Ed.

Eric Diks (JL2): Op nr. 2 in de JL woonde de familie Zonneveld. (mijn moeder had het vaak over "van") Twee kinderen Ans en Jan; Ans is getrouwd met Jan Diks. Deed vroeger iets met verkoop van cosmetica & Zepy / Beverol. Had in die tijd een klein auto-tje dat wekelijks werd gewassen door Tonnie Eradus. Ik spreek dan over begin jaren zestig. Opa Zonneveld is behoorlijk oud geworden. Woonde in bij ons. Was de eigenlijke huurder en is 97 geworden. Mijn vader Jan had zijn schoonmoeder beloofd voor "Opa" te blijven zorgen na haar overlijden. Oma van Zonneveld - Weers is zeer jong overleden aan astma. Later is de familie Diks in het hele huis gaan wonen en ben ik geboren. Opa woonde bij ons in. Naast ons woonde de familie de Haan. Zoon Piet en nog een dochter; daarna kwam de familie Kievit wonen op JL4.

Joop Noppen (DV65): Eerst wil ik mij even voorstellen. Mijn naam is Joop Noppen van de Haarlemmerweg 65 te Leiden. Thans woonachtig in Zoeterwoude. Via mijn broer Nico Noppen de krant gemaild gekregen, ziet er goed uit en zou graag in vervolg er ook een van je gemaild willen krijgen. Ik ben van een wat latere generatie maar mocht je nog wat namen/foto's wensen dan hoor ik dit graag van je. Verder veel succes met de krant en het ga je goed.

Anneke Hogeboom: Bedankt voor de nieuwe buurtkrant. Hij is weer goed. En wat een leuke foto's alhoewel ik er weinig van ken. Maar ja uit de FvM. De namen herinner ik me wel. Vooral van de namen van de mail lijst. Je zit toch wel eens te denken hoe of het met die of die zou gaan. Maar daar komen we misschien nog wel eens achter. Hans bedankt en de groetjes Anneke. O ja waarom sta ik er niet bij op de mail lijst?

Einde van ons speelterrein

Het laatste stukje van de Vaart voor zover het ons speelterrein betrof. Foto genomen vanuit de pijp van de vuilverbranding. Begin jaren zestig was het dan zo ver. Het Witte Huis was gesloopt, het bos van Verster was gerooid en de vijver dicht gegooid. Het bouwrijp maken van het terrein voor de vee-markt kon beginnen. De echte verandering kwam met het graven van de sloten en het opspuiten van het zand. In de zomer waande je je aan het strand. Zelfs de schelpen ontbraken niet. Wel dreef er soms een schuimende grijze laag op het water en werd je gewaarschuwd voor het drijfzand waar je helemaal in weg zou kunnen zakken. Toch niet zo'n ideaal

speelterrein.

Op de foto linksboven graaft een dragline de eerste sloten. Links onder worden nog de laatste metingen verricht om meer te weten te komen over de toestand van de bodem waarop de Groenordhal zou komen te staan. De flats langs de Willem de Zwijgerlaan zijn klaar en bewoond. Een hele grote gashouder voor het aardgas waakt over de teloorgang van ons speelterrein.

Ik kan me nog goed herinneren de eerste aanvoer van lange houten palen via de Jan Lievensstraat. Vroeg in de ochtend, vlak voordat we naar school gingen. Deze palen waren bestemd voor het aanleggen van een diepriet op het terrein. Voor de Groen-

oordhal zelf werden betonnen palen gebruikt die wel meer dan twintig meter lang waren.

Op de foto een mooi overzicht van de gesloopte wijk Leiden Noord. Nu de wijk Nieuw Leiden. Achter de kerk, waar nog steeds een begrafenis ondernemer is gevestigd, een robuust vierkant blok. Een transformator station. Samen met de voormalige kerk de enige overlevende van de vernieuwing. Verder duidelijk zichtbaar de Jozefkerk en een deel van het Zwarte Pad. Daarnaast op een dijk het spoorlijntje naar de Herensingel en een aftakking naar de gasfabriek. Zoals bekend zijn de Groenordhal samen met zijn bijgebouwen gesloopt. De nieuwe woonwijk Groenord nadert zijn voltooiing.

Verdwenen winkels

de Vaart 57d

Ooit was er op deze plek de goed lopende kruidenierszaak van Wasenaar, begin jaren 60 overgenomen door Wim Devilee. De familie Devilee met de kinderen Ton, Rob en Fred waren de extra handen om de zaak lopend te houden. Als kind met “het boekje van Devilee” voor het eten snel nog iets halen dat was vergeten. Soms drie mensen achter de toonbank. Dhr. en mw. Devilee en Truus. Truus hoorde bij de inventaris. Kwam ‘s ochtends aan op een bromfiets dik aangekleed en ging na zessen weer huiswaarts. Was de bladzijde van het boekje vol dan was het de bedoeling dat er werd afgerekend. Als kind wist je dat aan het afrekenen van het boekje een bonus vast zat. Een zak snoep. Vrijdagavond brandde tot heel laat in de avond nog het licht in de winkel. Dan werd er zoals dat heette “bijgevuld”. En weer was Tonnie Eradus erbij.

Dhr. Devilee nam ook thuis de boodschappen op. Hij reed dan heel herkenbaar in een wit half jasje met een batterij balpennen prominent in zijn borstzak ‘s ochtends door de straat. Dezelfde week nog werden dan in de avonduren de boodschappen met een Volkswagen kever afgeleverd. Geen zelfbediening in de winkel maar wel een boodschappenbezorgdienst voor de buurt.

Toen kwam op de plek van boerderij Kuiters op loopafstand van de de buurt de zelfbedieningszaak de Nettorama. Daar viel niet tegen in te werken. Wim Devilee stopte er mee en begon aan een nieuwe uitdaging als onderwijs ondersteunend personeelslid bij het Bonaventura College in Leiden.

En waar is het winkeltje gebleven? Geen idee. Er is wel iets heel bijzonders voor in de plaats gekomen. Toch ?

de Vaart 53.

Een andere winkel die al jaren geleden is verdwenen. Vlak na de oorlog zat in dit mooi opgeknapt pand de winkel van de Tombe. De Tombe verkocht sigaren en sigaretten vanuit de voorkamer. Veel ruimte zat er niet in dit pand want de bovenverdieping was verhuurd aan de familie Lolkes de Beer. Een advocaat/meester in de rechten. Een bijzondere man. Na zijn tijdelijk verblijf in Amerika begroette hij de buurtkinderen stevast met “Hello Boy”.

Terug naar het winkeltje van de Tombe . Een piepklein voorkamertje aan de straatkant was de winkel. Daarachter was een klein tussenkamertje en daar weer achter nog een kamer. De familie woonde er met een tweeling, twee meisjes, en nog een zoon. Onvoorstelbaar dat daar nog een winkel in paste.

Er werd in die tijd flink gerookt maar toch hield de winkel geen stand. Wellicht door de concurrentie van de sigaren en sigarettenwinkel Rijnardus op de hoek Vaart / Groenordstraat.

Vanaf begin jaren zestig woonde op DV53 de familie Ciere. Een zoon van Arie Ciere uit de Lijsbethsteeg achter de Haarlemmerstraat. En die hadden daar ook weer een eenraamsbedrijfje. Een snoepwinkeltje. Favoriet voor de schooljeugd uit de Caeciliastraat. Daar kocht je gekleurde ouwervellen voor 1 ct. en geluktoffees voor 2 ct. Had je een geluktoffee, één met een papiertje waarop stond dat je geluk had, dan kreeg je een grote superplak toffee gratis!

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

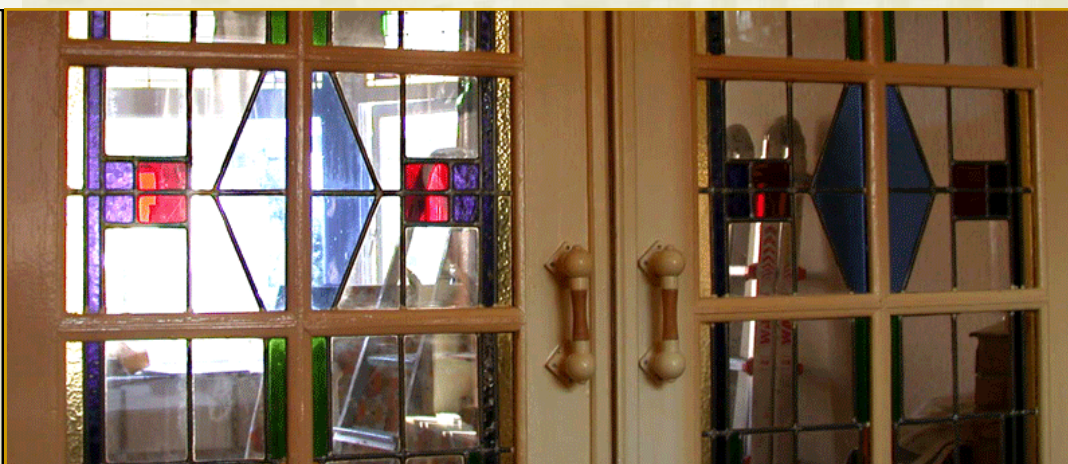

Van de redactie

Vakantietijd. We schreven het al eerder dat er dan niet veel te beleven viel in de buurt. Veel kinderen waren weg of deden mee met de "vakantie-bezigheden" georganiseerd door de speeltuin vereniging Groenord. Met z'n allen in een lege zandschuit naar Katwijk. Het enige dat je onderweg zag was de blauwe lucht. Je kon ook bij mooi weer op de fiets naar het strand of zwemmen bij Poelmeer. Daar stond dan voor de fietsenstalling de oude mw. Ronbaut (JL1) die voor een dubbeltje op je fiets wilde passen. Wat deden we nog meer? Karren maken, knikkeren, tenten bouwen, voetballen op het kleine landje. In het algemeen kon je je wel aardig vermaken. Maar het leukst was toch wel als de school weer begon. Dan was iedereen weer thuis!

Veel plezier met de krant.

Ilse en Hans

"Kamer en suite"

Zo was het in de JL, het ambtenaren-straatje. Twee kamers met aan de straatkant een erker waarin glas in lood zat. De kamers gescheiden door schuifdeuren die het grootste deel van het jaar gesloten waren. In elke kamer stond een kolenhaard, antraciet nootjes 4. In de schuur een kolenhok. Met een oude kolenkit schepte je de kolen in een nog onbeschadigd exemplaar en die belandde dan na dienst gedaan te hebben naast de kolenhaard. 's Avonds wel even vullen want dan hoefde je 's morgens vroeg niet in de kou eerst de schuur in. Twee kamers, maar om kosten te besparen gingen 's winters de schuifdeuren dicht. Er werd maar 1 kachel gestookt! In de oorlog was

tijdens razzia's de ruimte boven de schuifdeuren een schuilplaats. Soms kroop men onder de houten vloer. De voorkamer werd ook gebruikt als de kleine oortjes even gespaard moesten worden. Dit alles tot begin 1960. Toen kwam het aardgas en gingen de deuren ook 's winters open. Twee gashaarden vervingen de kolenkachels. Geen gedoe meer in de vroege ochtend met het uithalen van de sintels als het 's nachts weer eens flink gewaaid had. Drie handelingen waren voldoende om het binnen 10 minuten aangenaam warm te krijgen. In veel gevallen verdween kort daarop de "kamer en suite" en werd het een gewone doorzonkamer met alleen nog maar openslaande tuindeuren.

Nieuwe Abonnees:

Willem Postma JL17

Annie de Jong JL9a

Arie van Duijvenbode FvM14

Hans Guldmond DV57

Eric Diks JL2

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

JL 32 ,34 en 36. Hier woonden de families Jansen, van Ulden en Segaar. Het is zomer, de ramen staan wijd open. Op de voorgrond Mieke van der Berg met een kind van Van Zeijl JL 11a . Op de achtergrond twee kinderen. Bij van Ulden een brommer in de tuin en zo te zien is het water op het opgespoten land nog niet verdwenen. De familie Jansen is later verhuisd naar Delft. Op nr.34 is na het vertrek van de familie van Ulden in mei 1967 de familie Melman komen wonen. Na het overlijden van mw. Segaar heeft dhr. Melman nr. 36 gekocht inclusief een groot aantal schuren dat daarbij hoorde. De familie Jansen huurden de voorste schuur voor de stalling van de Solex.

Festje bij de familie Cozijn JL20.

Het moet het verjaardagfeestje zijn geweest van Grea of Anneke. Kinderen uit de buurt en neven en nichten werden uitgenodigd. Wat deden we dan? Oeroude spelletjes. Maar er werd ook gedanst. Stijldansen, waarschijnlijk op de muziek van de Blue Diamonds. Kon je niet dansen dan waren er altijd wel wat gevorderden die je de eerste passen van de quick step wilden uitleggen. En moeder Cozijn deed volop mee, samen met zoon Ben. Let op de versiering, visnetten en ballonnen. Een deel van het meubilair stond waarschijnlijk buiten of in de voorkamer. En om een uurtje of 10 ging iedereen weer naar huis.

Kinderen van Ulden JL-34 (1950):

Bart (1938) zittend op de divan— Wim (1943) daar links schuin onder—in het midden Hans (1947) —Ben (1940) met boek en daarachter Frans (1946).

Aan de andere kant van het spoor

De laatste foto uit de serie beelden van de buurt gezien vanuit de inmiddels verdwenen pijp van de vuilverbranding. Zicht op het scholenkwartier en het Diaconessenziekenhuis. De weg naar het woonwagenkamp en de boten. Maar ook de weg naar Lugdunum. In de verte de gebouwen van het Visser 't Hoofdlyceum. Het Bonaventuralyceum aan de Mariënpoelstraat staat net niet op de foto.

In het midden de nieuwbouw van het Agneslyceum (wordt binnenkort afgebroken) en daarboven de UTS (Uitgebreide Technische School). Rechts het complex van de Louise de Coligny Scholengemeenschap met daar achter het Diaconessenziekenhuis. Verder nog een lagere landbouwschool en een voor die tijd hoge torenflat van 8 verdiepingen. Prominent en standvastig het kleine polder-

molentje aan het begin van de Groene Mareldijk, de Mareldijkmolen uit 1735. Helemaal rechts op de foto nog net zichtbaar de Herder, een houtzaagmolen uit 1755. Goed te zien is het deels in het water opgeslagen hout. Een versperring die directe doorvaart onmogelijk maakte. Wilde je met je zeilboot vanuit de vaart richting de Kaag dan moest je om de molen heen en direct daarna het tunneltje in onder het spoor de stinksloot in, richting de Zijl. Op de voorgrond de huizen die hoorden bij de houtzagerij. Later werd in een van deze huizen een architectenbureau gevestigd. De molen heeft een grondige restauratie ondergaan in de jaren 1998–2000. Bomen tot wel 28 meter kunnen er nu worden verwerkt puur op windkracht. De molen is privé bezit en kan niet worden bezichtigd..

Op Woensdag den 5den November 1913, des voormiddags te elf uren, zal in het Café-Restaurant: „In den Vergulden Turk” worden aanbesteed:

Het bouwen van een Wasch- en Strijkinrichting aan den Haarlemmerweg, hoek Bakker-Korffstraat te Leiden.

Aanwijzing ter plaatse zal geschieden, Maandag 3 November, des morgens te elf uren. 4643 24
Pestek en tekening zijn à f 1.50 ten Kantore van ondergeteekende verkrijgbaar.

W. C. MULDER,
Architect.

Een aankondiging van het oprichten van een wasserij gedaan in de krant van 5 november 1913. Een van de oudste gebouwen langs de Vaart. Het gebouw staat er nu bijna 100 jaar

Verdwenen winkels

Sigarenmagazijn W. Rijnardus (de Vaart 43a)

Er zullen maar weinig mensen uit de buurt zijn die dit winkeltje van Rie en Wim Rijnardus niet kennen. Een voormalige boswachterswoning van de buitenplaats Groenord. Ruim 200 jaren oud. Gesloopt voor op het oog in de buurt passende woningen. Alleen de lantaarnpaal doet nog denken aan vroegere tijden. In de woning heeft 70 jaar een sigarenwinkeltje gezeten waarvan Wim en Rie de laatste 45 jaar hebben vol gemaakt. Op 24 mei 1980 stopten zij er mee. Het was welletjes geweest en een opvolger was nergens te vinden. Struikelend door het niveauverschil van de straat met de winkel belandde je voor de toonbank. Met een zeer uitgebreide sortering van aanverwante artikelen. Desgevraagd kreeg je het laatste nieuws uit de Groenordbuurt er gratis bij. De toonbank voorzien van een gasvlammetje om je rokertje gelijk uit te proberen. Wij kwamen niet verder dan het merk Silky, voor de meisjes Silky menthol. Voor 50 cent had je 20 lange sigaretten. Bij de aanschaf speelde leeftijd geen enkele rol.

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Van de redactie

Het is weer gelukt. De krant kan weer uitkomen en heeft naar wij hopen niet geleden onder het warme weer. Veel aandacht voor de wasserij. Een markant gebouw aan het begin van ons wijkje. Een vakantiebaan dichtbij was niet mogelijk. Maar het was er dan wel heel warm. De wasserij verdween en er kwam een vleesfabriek die tienduizenden sate's maakte per week. Daarna werd het een garagebedrijf. We noemen Henk van der Hoeven uit de Lucas van Leydenstraat die bijna dagelijks met zijn Volkswagenbus door de buurt cirkelde.

En om veel buurjongens te plezieren (of niet?) herinneringen aan de school van Okkiedo. Tenslotte een mooi verhaal van Nico de Vriend, een bekende familie uit de Jan Lievensstraat. Een persoonlijke belevenis van de Tweede Wereldoorlog. Zulke verhalen bereiken ons helaas te weinig. Alsof er in het verleden niets is gebeurd?

Kom je thuis van je vakantie vergeet dan de buurtkrant niet!

Veel plezier met de krant.

Ilse en Hans

“N.V. Leidsche Wasscherij 100 jaar”

Zoals we in de vorige krant al schreven bestaat het gebouw van de N.V. Leidsche Wasscherij dit jaar 100 jaar. De bovenstaande foto is genomen in 1971 vlak na de definitieve sluiting van het bedrijf. Rechts is nog een klein deel van de voormalige directeursvilla van de familie van Ommeren aan het begin van de Lucas van Leydenstraat te zien. Op het dak van de wasserij een ouderwetse BB-sirene. Iedere eerste maandag van de maand ging dat ding af. Twee keer begin en twee keer einde alarm. We gingen er als je vroeg uit school was vlakbij staan zodat je het geluid door je lichaam voelde trillen. De Groenordhal en bijgebouwen stonden al op hun plek. De pijp van de Wasserij als symbool van de bedrijvigheid op deze plaats heeft er nog lang gestaan.

Aan de waterkant vlak voor de wasserij

lagen de bezinkputten. Hier werd het vuile en nog warme sop tijdelijk opgeslagen om te bezinken alvorens het op de Vaart werd geloosd.

Op de foto ook een ruime inblik in de deels verzakte Bakkerkorfstraat. Met nog een echte Porsche voor de deur. De beneden kozijnen van de huizen links in de straat zaten zo laag dat ze maar net boven het straatniveau uitkwamen. Onder en bovenwoningen, dat wel. Rechts de ingang van het nieuwe tunneltje dat een veilige oversteek onder de nieuwe Willem de Zwijgerlaan moest garanderen. (lees verder op pag. 2)

De **Leidsche Sanitaire en Chemische Wasscherij** van
B. C. J. VAN OMMEREN,
 Haarlemmerweg 49a.
Stoomt en Wascht alles.
 Modernste Inrichting in Leiden
 Kantoor geop. v.mid. 7—12½, namidd. 2—7 uur.
 Telef. Interc. No. 291. 7506 50

Het was de tijd van “Doe de was de deur uit”. Met kleine bestelauto's werd de meestal grote was opgehaald van restaurants en hotels. Ook particulieren vielen onder de klantenkring. De volautomatische wasmachine stond nog in de kinderschoenen. Op de Haarlemmerweg nr.49d werden de auto's gestald. Eén van de chauffeurs was Henk van der Hoeven uit de Lucas van Leydenstraat nr. 8. Op 5 oktober 1964 is hem het ANWB-insigne voor veertig jaar trouwe dienst als chauffeur bij de Leidsche Wasscherij N.N. opgespeld.

En hoe is het verder met de Wasscherij afgelopen?

Na de familie van Ommeren heeft dhr. van Eck het bedrijf overgenomen en kort daarna door gebrek aan opvolging is het bedrijf gesloten.

Lang heeft het gebouw niet leeg gestaan. Al gauw diende een nieuwe gegadigde voor het pand zich aan. Peter Hoogkamer, eigenaar van de toen snel groeiende slagerij en vleeswarenfabriek “Lucky Meat” nam begin 1971 na een grondige verbouwing het pand over. In plaats van de was werden er na een grondige verbouwing kroketten, saté en allerlei soorten worst gemaakt. Op 1 maart startte de productie. Het verhaal van de Leidsche Sanitaire en Chemische Wasscherij was na bijna 60 jaar uit!

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

Elders in dit Blad geven wij een korte beschrijving van de gemoderniseerde Leidsche Wasscherij B. C. J. van Ommeren. Hierboven een kijkje in een hoekje dier wasscherij. Op den voorgrond de inpak-afdeling; daarachter de groote stoommangel.

De Lagere School in de Caeciliastraat

Geen foto van de Vaart of daar direct omheen. Maar toch voor veel oud buurtgenoten herkenbaar. Voor de jongens dan. We hebben het hier over de R.K. Parochiële Jongensschool in de Caeciliastraat. Een echte binnenstadsschool van Roomse Huize in een nauwe steeg. Een ouderwetse 6-jarige school met aan het eind een uitsplitsing naar hoger of lager voortgezet onderwijs (klas 6A en 6B). Een keuze waarin niet alleen het kennisniveau een rol speelde.

Op de foto boven het personeel van de school in 1946. Voor velen herkenbaar als de heren Duym, Winkelmolen en Vreeburg (ook wel Ok) genoemd). Op de stoel juffrouw van Houten en verder naar rechts Paulus, Jacobs en mej. van der Horst.

De dames bemoeiden zich meestal met de lagere klassen.

Dhr. Vreeburg was het hoofd van de school.

Bijzonder is dat wie nu nog regelmatig in de buurt van de Haagweg komt met grote regelmaat daar dhr. Duym kan zien wandelen.

Het gebouw zelf is inmiddels gesloopt. Er zijn nieuwe schoolgebouwen met wél voldoende licht voor in de plaats gekomen.

Ik denk dat dhr. Vreeburg met grote voldoening zou kunnen vaststellen dat de werkplaats van Walenkamp in het sloop proces is meegenomen.

Zijn we nog wat vergeten? Heb je nog een verhaal?

Mail het ons!

Jan Lievensstraat en de oorlog

Ik woonde met mijn vier broers en twee zusjes op nr. 25; een heerlijk huis omgeven door weiland van boer Roelofs. De koeien in het land lieten nog wel eens wat achter in de vorm van zo'n heerlijke vlaai waar je als kind zijnde natuurlijk dikwijls instapte. Tot grote ergernis van de moeders die dit moesten opknappen!

Mijn herinnering aan de oorlogsjaren staan mij nog goed in mijn geheugen, o.a. het vlammende vliegtuig wat vlak over ons huis scheerde om vervolgens ergens neer te storten.

De razzia's in de straat op zoek naar mannen wat ook veel angst bezorgde.

De bommen op het station; al die zilveren "sigaren" die de boel verwoestte, ze glinsterden in de zon. Bart van Ulden werd door Rinus Segaar van de straat geplukt en naar binnen gebracht.

Zelf lag ik met drie van mijn broers de laatste oorlogsjaren ziek in bed; vier jongens met TBC; dat was een hele zorg voor mijn ouders!

Wat ook veel angst teweeg bracht waren de kanonnen die stonden opgesteld waar nu de moskee staat, bij het vuren kropen wij de kelderkast in.

In het land werden de paarden van de Duitsers gebracht om te grazen, de mannen lieten ons aalbessen halen bij Hemerik de groenteboer. Bij aflevering van de bessen stapte ik per ongeluk boven op zo'n zak; wat werd die vent kwaad, met de nodige Duitse scheldwoorden! We hebben snel de benen genomen, Rinus Mazurel trapte prompt in de paardenstront en Kees van den Berg verloor zijn schoen!

Nico de Vriend JL25 (7-9-1936)

Nieuwe Abonnees:

Suze Pracht BK?

Ria Schreuder-Hooijmans

Lenie van Duuren FvM6

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Van de redactie

Als er één Leids feest was waar we door de spanning vooraf al pijn in ons buik van kregen dan was dat wel het 3 oktoberfeest. Het begon op 2 oktober met de taptoe, waar de ene helft van Leiden naar de andere helft keek en de ochtend erna op naar de Breestraat voor de militaire parade. Kijkend naar een stevig uit de pas marcherende groep militairen van de Kokschool. Met de Vaart als toegangsweg tot het kermisterrein. De grote optocht. De afsluitboom bij wat nu de Heen en Weerbrug wordt genoemd. Grote bloemenwagens waar je altijd de derde plant gratis erbij kreeg of ergens anders trossen druiven verpakt in een krant. De als "Volendammers verklede palingverkopers bij een olielamp op de Stationsweg vlak voor de Luxor. En als einde van het feest aan de overkant van de Vaart het vuurwerk. Als kind werd je vanzelf wakker van de kanonslagen en dan snel naar beneden en rillend van de slaap kon je vanuit de erker net aan de luchtstukken zien. Nog even het slotbombardeement en dan weer snel naar bed. 3 oktober, een dierbare herinnering!

Veel plezier met de krant.

Ilse en Hans

Drie Oktober

Nog een paar nachtjes slapen en dan is het weer zover. Leidens Ontzet wordt massaal gevierd. Al jaren.

Wat de kermis betrof begon het vroeger met de voorbereidingen op het Schuttersveld. Een groot afgesloten en onverhard terrein dat stevast vlak voor drie oktober door overmatige regenval vol liep met regenwater.

Uit school, op weg naar huis, even kijken welke nieuwe attracties er waren. De steile wand, de Catch-as-catch-can tent met de uitroep "welke amateur durft het op te nemen tegen" Allemaal doorgestoken kaart, maar wel leuk. De rups, de vrouw die er drie had in plaats van twee, de man die zoveel energie uitstraalde dat de TL buizen in tent vanzelf gingen branden. Alle bezoeken natuurlijk voor eigen risico. En dan vanzelfsprekend de kop van Jut. Een soort hamertje tik maar met een iets grotere hamer. Wordt er flink raak geslagen dan kon je de droge knallen in je bed horen!

Om de kermisexploitanten toch in de gelegenheid te stellen hun attracties op te zetten werden er een paar dagen voor het feest tonnen koolas op het veld gegooid met als gevolg dat je na het vuurwerk je schoenen, laarzen en je broek direct bij het oud vuil kon zetten.

Echter de kermislui bleven ontevreden over het terrein en hielden het bijna voor gezien. De grond werd te zacht om de steeds grotere en dus zwaardere attracties veilig te kunnen neerzetten.

Men ging op zoek naar een ander terrein voor de kermis. Men koos in 1969 voor het terrein van de Groenordhallen. Goed

af te sluiten zodat de opbrengst van het toegangsgeld voor het feestterrein - afhankelijk van het dagdeel een dubbeltje of kwartje per persoon - een stevige inkomstenbron bleef voor de 3 October Vereniging. Dit gebeurde in de periode waarover we in de buurtkrant schrijven. Met het Lunapark op het terrein van de Groenordhal werd de Vaart de belangrijkste doorgangsroute vanuit de stad naar de kermisattracties. Honderden mensen stonden urenlang vast op de Vaart. Twee rijen, heen en terug en dan ook nog een Vaart vol met kramen.

De Leidse bevolking morde over de nieuwe plek. Het drie oktober feest hoorde in de binnenstad. Men kwam weliswaar nu wel redelijk schoon van het kermisterrein af maar het bereiken van de binnenstad, waar ook nog van alles stond te gebeuren, duurde te lang. In 1976 viel het doek over het Groenordterrein. Drie oktober viel dat jaar op maandag en dat was de dag van de Veemarkt. Geen denken aan dat dit gecombineerd zou kunnen worden met de Kermis en de veehandel wilde niet uitwijken naar een andere dag! Het Schuttersveld was inmiddels een bouwplaats geworden en niet meer beschikbaar. Men koos toen voor het huidige feestterrein. Het gebied rond het begin van het Schuttersveld, Molenwerf, Nieuwe Beestenmarkt, Beestenmarkt en Lammermarkt. De Leienaren kregen hun kermis terug!

Overigens het was niet altijd slecht weer rond drie oktober. In 1971 werd het nog 21 graden en ging een deel van de feestgangers op deze vrije dag naar het strand. Die moesten duidelijk het "drie oktober vieren" nog ontdekken!

Reageren???

Mail naar :

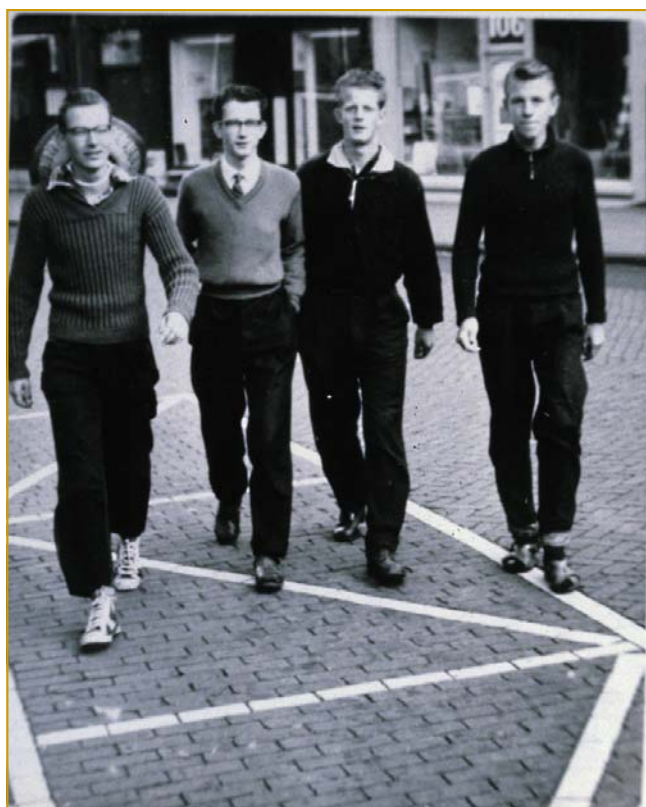
hansvanulden@gmail.com

Foto's boven: vlnr. Hans van Ulden JL34, Tonnie Eradus JL27 en Frans van Ulden JL34 op weg naar de kermis en weer terug met de gewonnen prijzen, vlak voor de ELAM.

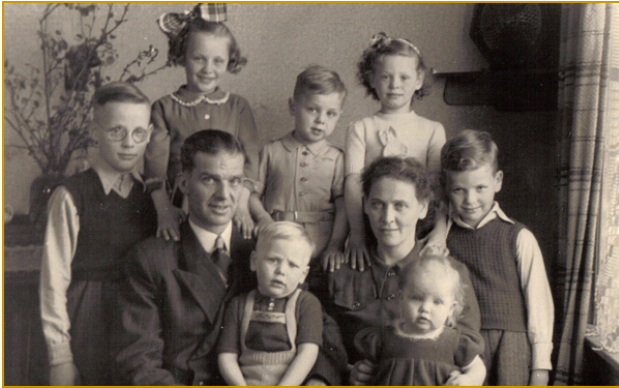
Foto linksonder: vlnr. Ben Cozijn JL20, Ben van Ulden JL34, Ruud Wichers en Koos Cornelisse JL8 op de Lange Mare?

Foto rechtsonder: Mieke van der Berg JL10 en Carla Segaar JL15 aan het begin van de Vaart.

De Familie Waasdorp

(DV 61a)

Staande van links naar rechts: Chris (aug.1940), Nel (juni 1944), Sjaak (jan.1947-ov. 1989), Mieke (dec.1945) en Herman (jan.1942- ov. 1956). Zittend op schoot bij vader: Nico (april 1948) en bij moeder: Ria (nov. 1949).

Mijn ouders trouwden in nov.1939. Na een paar keer verhuisd te zijn betrokken zij een kleine woning aan de Maresingel.

Daar werden 6 kinderen geboren. Tijd dus om te verhuizen en dat gebeurde in 1948, kort na de geboorte van Nico. We kwamen te wonen aan de Haarlemmerweg 61a (bovenhuis), overigens als woning niet veel groter, maar wel met een ruime zolder, waar voldoende slaapgelegenheid kon worden gecreëerd.

Onze naaste burens waren o.a. mevr. de Bruin (onze huisbaas!) en "buurman en buurvrouw beneden", zoals wij ze noemden. Het betrof een ouder echtpaar Hoogewoning. De buurman was een gepensioneerd schipper, droeg nog dag en nacht zijn schipperspetje. Waarschijnlijk ook als bescherming, want je kunt je voorstellen dat de kans bestond dat er, met een kinderrijk gezin boven je, tijdens zomerse dagen leunend op het raamkozijn, genietend van het avondzonnetje, er weleens iets naar beneden kwam zeilen!

Overigens moeten deze mensen een groot hart gehad hebben, want ik geef het je te doen:

Een groot gezin met veel jonge kinderen boven je.

Voor zover ik weet zijn er nauwelijks klachten geweest over geluidsoverlast, alleen als we het al te bont maakten, hoorden we weleens een brul van beneden.

Overigens was mijn vader wel zo slim om, als er weleens iets te vieren viel en het laat dreigde te worden, vooraf met 2 flesjes bier (gehaald bij melkboer v.d. Born, op de hoek) naar beneden ging om de buurman wat milder te stemmen.

De foto is waarschijnlijk gemaakt t.g.v. het 12,5 huwelijksfeest van mijn ouders, dus in de loop van 1952. Op de foto ontbreken nog Kees (okt.1953) en Everard (jan.1956).

Toen Everard nog in de wieg lag, overleed Herman op 14-jarige leeftijd aan de gevolgen van tetanus. In die tijd was het nog niet gebruikelijk dat kinderen preventief werden ingeënt

tegen straatvuil, vaak ging het goed, soms niet, zoals bij ons, met verschrikkelijke gevolgen.

Mijn ouders hebben dus ruimschoots hun katholieke plicht vervuld, de pastoor van de Hartebrugkerk (onze parochiekerk) had niets te klagen. Over Hartebrugkerk gesproken, op Chris en Herman na, zijn alle kinderen "in de stad" op school gegaan. De meisjes op de Mariaschool aan de Haarlemmerstraat, de jongens op de "Ceaciliaschool", waar wij, Sjaak en Nico, samen met "Geetje" Lovink, Hans van Ulden en Gé Slingerland, een behoorlijk aandeel hadden in het in 1960 behaalde schoolvoetbalkampioenschap.

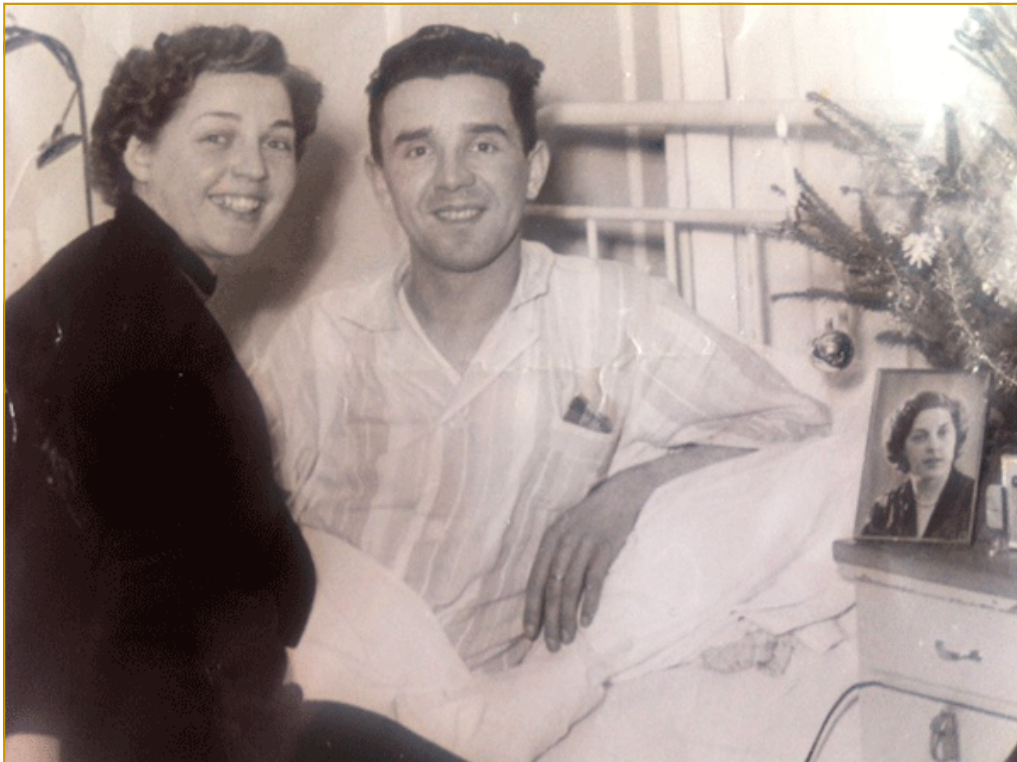
Dat de "Vaart" een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefende op de familie Waasdorp bewijst wel het volgende verhaal: Na het plotselinge overlijden van pa Waasdorp in 1964 brak voor moeder Waasdorp een moeilijke tijd aan. De oudste kinderen trouwden en gingen het huis uit. Nel en Mieke vestigden zich in een nieuwbouwwijk in Lisse. Moeder, lekker gemaakt door de luxe en comfort van een nieuwe flat, liet zich over halen om ook naar Lisse te verhuizen.

Het bleek een grote vergissing.

De nog thuiswonende kinderen konden Leiden niet vergeten en ook ma Waasdorp kreeg al snel heimwee. Alles werd in het werk gesteld om haar weer terug te laten keren naar haar geliefde Vaart, wat uiteindelijk ook lukte. Wij kwamen te wonen op nr. (55?), waar inmiddels ook oudste zoon Chris met zijn gezin al woonde (boven fam. Knul). Toen een tijdje later ook Kees met zijn vrouw bij haar introk, was moeder Waasdorp weer een tevreden mens. Helaas van korte duur, want een felle brand in dec.1973 maakte een eind aan het woongenot van 3(!) gezinnen Waasdorp. Een paar jaar later heeft Sjaak ook nog geruime tijd op de Vaart gewoond (het voormalige woonhuis van de fam. Cornelisse, hoek Haarlemmerweg/Gabriel Metsustraat). Uiteindelijk zijn alle kinderen in Leiden en omgeving blijven wonen. Mieke en Everard in Lisse, Nel in Noordwijkerhout, Nico in Leiderdorp, Ria in Oegstgeest en Kees en Chris in Leiden.

Nico Waasdorp

Dit is geen sterk verhaal maar mijn vader Jan Diks uit de Jan Lievensstraat 2, heeft ongeveer medio 1950 iemand uit de vaart onder het ijs vandaan gehaald.

Deze dame schreeuwde om hulp en mijn vader was toen nog jong een kwam net uit het korps mariniers (Indonesië). Kortom, hij sprong in het “water” en haalde deze vrouw onder het ijs vandaan. Iedereen bekommerde zich om deze vrouw echter mijn vader kon niet uit de vaart komen want de kant was glad. Uiteindelijk heeft mijn opa zijn zoon uit het water / ijs gehaald.

Mijn vader heeft jaren lang de kleine advertentie uit de krant waarvan melding werd gemaakt over deze redding in zijn portemonnee gehad. Het probleem was echter dat deze vrouw een zelfmoord poging ondernam. De krant maakte daarom vanuit principe geen grote melding van dit voorval. Helaas heeft mijn vader door dit voorval te lang in het ijs gelegen en heeft daardoor een longontsteking opgelopen. Deze verwaarloosde longontsteking, Jan ging immers nooit naar de dokter, is uitgemond in TBC. Jan heeft voor deze ziekte 3

jaar in Davos gelegen om te herstellen. Ans Diks - van Zonneveld, zijn verloofde, is trouw gebleven en een keer zelfs naar Davos gegaan om Jan te bezoeken. Dat was in die tijd voor veel mensen een wereldreis.

Uiteindelijk is bij Jan een stuk long weggehaald. Vrienden van mij herinneren zich dit wel want mijn vader had altijd een soort “ritssluiting” over de helft van zijn lichaam. Sommigen dachten dat het een oorlogswond was.

Uiteindelijk is Jan op 67 jarige leeftijd overleden aan longkanker. De arts zei dat het litteken hem uiteindelijk de das om heeft gedaan. De kanker zat namelijk bij het litteken van toen. Op zijn sterfbed zei Jan : “Ik heb er toch 35 jaar bij gesnoept”. TBC was immers in die tijd dodelijk en Indonesië was ook geen pretje geweest. Daarnaast had zijn actie onder het ijs ook anders af kunnen lopen.

Mijn moeder is vorig jaar op 85 jarige leeftijd overleden.

Erik Diks

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

V a n d e r e d a c t i e

Het plezier van drie oktober ligt al weer bijna een maand achter ons. De herfst laat zich nu volop gelden. Mooie foto's gekregen van Fred Devilee. Destijds de goochelaar uit de buurt. Helaas na de dood van zijn broer Rob en onlangs van zijn broer Ton nu nog de enige overgeblevene van deze bekende familie uit onze buurt.

Van Ton van Noort een boeiend verhaal gekregen over een schoorsteen van een bakkerij.

Fred en Ton vanaf deze plaats bedankt voor jullie bijdragen. Dit maakt de buurtkrant een bijzondere krant.

Ook is er een begin gemaakt met "Hoe is het nu met ? De familie van Noort doet de aftrap !! Wie volgt???"

Veel plezier met de krant.

Ilse en Hans

Sperwer-winkelier: W.B. Devilee (HW57d)

Bijgaande foto is een statiefoto zou je kunnen zeggen van de kruidenierswinkel van Devilee op de hoek van de FM en de Vaart.

De foto is gemaakt toen de winkel 25 jaar bestond. En dat moet in oktober 1963 zijn geweest. De zaak is begonnen op de Oude Rijn (63) midden in Leiden, vlak achter de Haarlemmerstraat. In 1957 verhuisde de winkel naar de Vaart (57d). Op de foto zie je Truus Hogerwerf, vader Devilee en moeder Devilee. Wie goed kijkt ziet links tussen de bloemen door een tante gluren. Dat was (tante) Jo van Egmond uit Noordwijk.

Truus Hogerwerf is al die jaren als winkelmisje in dienst geweest. Daartoe kwam ze eerst op de fiets en later op de Solex iedere dag van Rijkswetering naar Leiden door weer en wind. Devilee is met de zaak gestopt in 1971 door hevige concurrentie van het grootwinkelbedrijf. Truus moest zelfs enige jaren daarvoor ontslagen worden omdat het (bescheiden)

salaris niet meer op te brengen was. Je kunt je voorstellen dat er de nodige tranen geplengd werden. Ze hoorde er helemaal bij en was eigenlijk een lid van de familie.

Een van de jongens van Devilee (Fred) moest een keer een bestelling wegbrengen. Hij mocht de Solex van Truus lenen. Op het Gangetje werd hij aangehouden door een besnorde agent.

"Jonge man stop jij eens even! Ben jij wel 16 jaar?" "Nee, meneer", antwoordde de knaap. "Tja dan weet je het wel." De agent trok zijn bonnenboekje en informeerde verder: "Hoe heet je?" "Fred meneer." En zo verder. "En wanneer ben je geboren?" Fred gaf zijn geboortedatum.

En voordat de agent verder wilde gaan kwam er een frons op zijn gezicht. En zei hij: "Maar dan ben jij zeven-tien." "Klopt meneer", zei Fred licht grinnikend. Uitbundig lachen dorst hij niet. De agent keek teleurgesteld, maar liet de jongen verder gaan.

Dit verhaal is echt gebeurd.

Fred Devilee

de fiets het boekje ophalen en donderdag werden de boodschappen door diezelfde Piet weer thuis bezorgd. Met het snoepje van de week en een speeltje. Volgens mij in het begin met een transportfiets en later met een bestelauto. Bij de boodschappen zat dan ook een kleine gele kassabon. Die moest je goed bewaren want al die bonnen werden bij elkaar opgeteld en van dat bedrag kreeg je 10% terug. Bij Devilee had het boekje meer de betekenis van "ga even naar Devilee, want ik ben wat vergeten. Neem het boekje maar mee en laat maar opschrijven". Het boekje had een harde kaft en een wat tabellarische indeling. Het invullen deed Truus en het was wel de bedoeling dat als het blaadje vol was er eerst afgerekend moest worden alvorens men aan een nieuwe pagina mocht beginnen. Zo moet er voortdurend een enorm bedrag onder de klanten hebben uitgestaan.

Of de andere winkeliers uit de buurt ook met een boekje werkten is mij niet bekend.

En hoe zat het dan met de verse boodschappen zoals brood, melk en groenten?

Dat was geen probleem. Die kwamen gewoon langs de deur. Elk met een eigen klantenkring!

Het boekje van Devilee

Wij hadden in ons huis twee boekjes van de kruidenier. De een was van de Gruyter van "en beter waar en tien procent", en voor ons veel belangrijker van "het snoepje van de week".

Het andere boekje was van Sperwerwinkelier Devilee. Voor ons was de uitwerking verschillend maar het eindresultaat bleef hetzelfde. Betalen werd in beide gevallen beloond met een zakje snoep!

In het weekend raakten de kasten leeg en vulde je in het de Gruyterboekje alvast de boodschappen in die moesten worden aangevuld. Alleen de dingen die je kon bewaren, want een koelkast hadden we nog niet. Maandag kwam "Piet" op

LAGE PRIJZEN! voor Prima Artikelen

1	FRISSE DRUPS	150 gram 25 ct.
2	VRUCHTENHAGELSLAG en ANIJS HAGELSLAG	200 gram 25 ct.
3	Heerlijke VRUCHTENGRIES (met vrop vruchten)	150 gram 25 ct.
4	3 FLINKE CLOSETROLLEN	25 ct.
5	2 PAK WASPOEDER	34 ct.

Koopt bij een Sperwer Kruidenier in Uw wijk. Ook in moeilijke tijden gaf hij van zijn goeden wil blijk.

de Spouse spiet na wat U voordeel biedt!

Linksboven en -onder:

Oktober 1963. De etalages van Devilee vlak na de opening.

Op de onderste foto is links op de winkelruit, boven de Brinta, nog vaag de naam van de vorige eigenaar te lezen:

K. Wassenaar

Margarine

tel.2356

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

Na aanrijding val in water

Op de wegwakruising Warmonderbrug-Trekvaartbrug - Maresingel - Haarlemmerweg heeft gistermorgen een aanrijding plaats gehad.

Een personenauto reed vanaf de Haarlemmerweg rechtdoor in de richting Mare, terwijl twee fietsers - vader en zoon - vanaf de Maresingel de Warmonderbrug overstaken. Zij hadden daarbij voorrang moeten verlenen aan de auto. Volgens de politie deden zij dit niet, waardoor de bestuurder van de personenwagen uit alle macht moest remmen om een aanrijding te voorkomen. Hij kwam daarbij met zijn auto op het voetpad van de brug terecht. Daar passeerden juist een 66-jarige vertegenwoordiger H. Werter en de 13-jarige scholiere Th. Werter, beiden uit de Frans van Mierisstraat. De voetgangers werden aangereden en vielen via de brugleuning in het water. Omstanders brachten de drenkelingen op het droge. Daar bleek de heer Werter een gecompliceerde linkeronderbeenbreuk te hebben opgelopen en een rechteronderbeenbreuk. Hij werd naar het Academisch Ziekenhuis overgebracht. Het meisje kwam er met schaafwonden aan de benen af.

Van de brug werd de leuning over een afstand van drie meter vernield. De auto werd aan de voorzijde zwaar beschadigd.

Achterkant van de Bakkerij van van Noort uit de JL. Foto gemaakt na de sloop van de even kant van de BK. De pijp van de bakkerij was toen al afgebroken. Het witte gebouw is vermoedelijk de achterkant van de bakkerij

Zicht op de achterkant van JL36 en JL34. Hartje winter eind jaren 40. Foto ingezonden door Andries van der Waals (FvM 31 tot mei 1952 - broer van Arnold en Bertha van der Waals). Later is daar de familie Hoogland komen wonen en daarboven woonde de fam. Arbouw.

← Uit het Leidsche dagblad van 16 januari 1961

‘Pijp’ in de tuin van JL5.

Ovens, een onmisbaar attribuut in de bakkerij – en toen nog gestookt op hout en kolen – kunnen nu eenmaal niet branden zonder een flinke rookafvoer via een schoorsteen.

Bij de bakkerij van de familie Van Noort in de Jan Lievensstraat was dat niet anders.

In de tuin stond een enorm hoge schoorsteen die de rook boven de daken van omliggende huizen/tuinen ‘blies’, milieuvriendelijk (nou ja), maar geen van de burens had daar last van.

Kom daar nu maar eens mee met al die barbecues...

Aan die schoorsteen zaten muurankers die, bij eventuele reparaties, als trap fungeerden.

Mijn vader had ons ten strengste verboden, daarop naar boven te gaan. Onbetrouwbaar vanwege roestvorming en dergelijke...

Maar...

Op een mooie vrijdagavond – het was al behoorlijk donker – liep ik met een plank brood op mijn schouder door de tuin naar de wagenloods en hoorde boven mijn hoofd een zacht gelach en ik riep:

“Wat zijn jullie daar aan het doen?” “Ssssssssst”...., was het antwoord.

Wat bleek... een van mijn broers was kennelijk al eens eerder op verkenning gegaan en had iets ontdekt, waarvan hij een ander broertje deelgenoot wilde maken.

Wat was het geval...

Aan de Bakker Korffstraat stonden boven- en benedenwoningen. De keukens grensden aan de tuinen.

De wekelijkse badavond was toentertijd ingeroosterd op de vrijdagavond en het was behelpen met een teil. Douchecabines kende men toen nog niet. De keukengordijnen werden ‘s avonds gesloten, behalve de bovenlichten. Daar was toch geen inkijk, dachten ze.... Maar men had buiten de waard gerekend, want de hoogte van de schoorsteen gaf via het bovenlicht een mooie inkijk op de badrituelen.

Moeder en dochter gingen niets vermoedend in bad – onder de spiedende ogen – van de twee Van Noortjes... Een van de andere buurtjes kreeg daar kennelijk lucht van en heeft de betrokkenen uit de B.K. straat geïnformeerd.

Nu wil het geval dat broer één werkzaam was bij een Leidse onderneming waar men onder meer luxaflex en andere raambedekkingen verkocht.

De moeder kwam op ‘n zekere dag in de winkel en gaf aan dat zij een gordijn wilde kopen en graag door broer één geholpen wilde worden, want hij kende immers

alle maten al. Over humor gesproken...

Jaarlijks, tijdens de broers en zussen reünie, komt onder grote hilariteit, de zak vol jeugdverhalen weer boven tafel en staat dit voorval met stip bovenaan.

Wat is er van de familie Van Noort geworden?

Ton: na de JL straat te hebben verlaten heb ik nog een aantal jaar als bedrijfsleider in de banketbakkerij gewerkt en later in de tijd een overstap gemaakt naar het Hoogheemraadschap van Rijnland. Daar ben ik als hoofd Interne Zaken 35 jaar werkzaam geweest. Na mijn pensionering in Leiden in talrijke besturen actief gebleven.

Pim: was als verkoper werkzaam bij Hasselmann & Pander (Breestraat) later tot aan zijn pensioen vertegenwoordiger bij een Internationale tapijtfabriek.

Hans: Etaleur bij Ziegelaar en later bij P&C a/d Breestraat. Is vervolgens naar Bergen op Zoom verhuisd en was daar tot aan zijn pensioen ass. bedrijfsleider bij P&C.

Eugène: heeft na overname v/d bakkerij naar de 'LBF' volgens de overeenkomst daar een jaar gewerkt en is daarna verhuisd naar Den Bosch en werd accountant bij de importeur van Volkswagen.

Ernst: volgde dezelfde route als Eugène en verliet de LBF ook na de contractuele verplichting van een jaar. Hij werd tot aan zijn pensioen vertegenwoordiger bij Kortmann en Schulte, later Sara Lee.

Olga: Verkoopster bij P&C in Leiden en later in Den Haag.

Milou: Tot aan haar overlijden ('62) Bedrijfsleider bij een bouwbedrijf gespecialiseerd in keukeninrichting.

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Van de redactie

Zo af en toe gaan we op bezoek bij oud buurtgenoten. Op de thee of op de koffie. Het is helemaal een feest als die bezoeken kunnen worden afgelegd in de omgeving van "de Vaart". We krijgen dan full-color de mooiste verhalen te horen en nemen dan ook direct wat foto's mee. En die foto's en die verhalen komen dan in de krant. Zo simpel is het. Toch zou u ons een groot plezier doen om zelf de pen ter hand te nemen en de schoendoos met foto's zelf door te spitten. Dat scheelt tijd want voordat we alle 90 buurkinderen die deze krant lezen hebben bezocht zijn we tien jaar verder. En dat is heel lang, 10 jaar....

Veel plezier met de krant.

Ilse en Hans

Op bezoek bij Annie Segaar (JL36)

Annie Segaar is de enige dochter van de familie Segaar die in het midden van de jaren dertig op het adres Jan Lievensstraat 36 kwam wonen. Een huis met aan de zijknat een flinke lap grond waarop al snel een geitenschuur, een prieel, een was-schuur met een elektrische wasmachine met wringer en een kippenhok met kippenren werden gebouwd. Daarnaast nog een aantal schuren die onder meer diende als stalling van de solexen van de heer en mevrouw Jansen van JL32.

De familie Segaar bestond uit vader en moeder en drie kinderen. Wim (geboren in 1915), Rien en Annie.

Vader Segaar was van beroep koperslager en had in 1911 gesolliciteerd bij de gist- en spiritus-

fabrieken in Delft.

Moeder Horstmann was in Zoeterwoude geboren en was de oudste van het gezin.

Na het aanvaarden van de betrekking ging het stel (Rinus Segaar en Greta Horstmann) naar Delft en zocht Greta daar werk. Zij ging in een betrekking voor dag en nacht in een studentenhuis voor meisjes en verdiende daarmee 80 gulden per jaar. Eén van haar taken was 's ochtends, als de damesstudenten naar college waren vertrokken, de pispotten die onder bed stonden te legen.

Het stel is in 1913 in Delft getrouwd.

De directie van de gist en spiritus fabriek was vooruitstrevend en had in die tijd al een eigen pensioenregeling voor zijn werknemers. Vader Segaar wilde voor zich zelf beginnen. Hij wilde weer terug naar Leiden en met de uitgekeerde pensioengelden huurde hij vlak na de eerste wereldoorlog een pandje op de Oude Vest en begon daar voor zich zelf als koperslager. Hij repareerde onder meer lekken-

de pannen door deze dicht te solderen. Het nog jonge stel heeft eerst zes weken bij de grootouders in de Musschenbroekstraat ingewoond en verhuisde daarna naar de Paul Krugerstraat. Daar hadden ze een huiskamer, een alkoof en een slaapkamer. Inmiddels waren Wim en Rien geboren. De ruimte was dus al snel te klein en het inmiddels gevormde gezin verhuisde opnieuw maar nu naar de Groenordstraat nr. 10. Tenslotte trok men in 1933 naar de Jan Lievensstraat waar vader en moeder Segaar tot het einde van hun leven zijn blijven wonen. Moeder Segaar is begin maart 1973 op 83 jarige leeftijd overleden.

De kinderen Wim, Rien en Annie bleven nadat ze getrouwd waren in de buurt wonen. Wim en Rien in de Frans van Mierisstraat 12 en 12a. Annie en Jan woonden lange tijd in een bovenwoning op de Vaart nr.56a. Pas later vertrok het gezin Dool naar een eengezinswoning aan de Schubertlaan.

Annie was getrouwd met Jan Dool en Jan werkte ook in het bedrijf van zijn schoonvader dat gevestigd was in de Lange Scheistraat. Hij hield zich samen met Wim voornamelijk bezig met de reparatie van autoradiatoren. Rien zat meer in plaatwerkerij. Samen met dhr Neuteboom, die doofstom was, hebben Wim, Rien en Jan het bedrijf van hun vader, resp. schoonvader, voortgezet.

In de periode die voorafging aan het ontdekken van de aardgasbel stookte men veelal kolen. Een enkeling had een oliestook installatie zoals bij de familie Segaar(JL36). Nadat het aardgas ook Leiden had bereikt ging men massaal over op deze nieuwe brandstof. De kolen- of oliekachels gingen er uit en er kwamen gashaarden voor in de

plaats. Maar niet bij JL36. De kinderen hadden alles geregeld voor het plaatsen van gashaarden maar mw. Segaar begon daar niet aan. Zij hield het bij oliekachels en een enorm op olie gestookt fornuis in de keuken. Het is meerdere keren voorgekomen dat door het verkeerd gebruik van de oliekachels, (POD 's) het hele huis van boven tot onder bedekt was met een laag roet.

Nadat de oprichter van het bedrijf afscheid had genomen namen de twee zonen het be-

Drie zilveren jubilarissen bij het waterpolo vlnr Piet Eradus, Jan Dool en Bert van Hooionk.

drijf "Segaar-Radiatoren" over. Het bedrijf zat nog steeds op de hoek van de lange Scheistraat en de Lammermarkt en nadat het gebouw nog tijdelijk een bestemming heeft gekregen als Uitvaartcentrum is het onlangs met de grond gelijk gemaakt. Dit voor de bouw van Muziekcentrum De Nobel.

De familie Dool speelde haar eigen rol in het waterpolo gebeuren. Jan heeft 34 jaar natio-

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

naal en internationaal polo gespeeld. Annie kon zich nog goed de wedstrijden herinneren in het bad "De Blauwe Beugel" in Aalsmeer. Dat was één groot feest. Het zwemmen zat de familie in de aderen. Lachend kijkt Annie terug op de scheiding tussen mannen en vrouwen. Zelfs bij de hoge veerplank zat er een schot tussen.

Tot slot vertelde Annie nog over de laatste oorlogsjaren en wat zich allemaal op de Vaart afspeelde.

In 1945 was er op 27 januari een razzia in de buurt van de Vaart. Jan was op weg om in Warmond melk te gaan halen. Mw. Cornelisse (JL8) had de buurt al ingeseind en alle mannen waarnaar de Duitsers op zoek waren voor de Arbeitseinsatz doken onder. De familie Segaar had net op tijd het kleed weggehaald en met een schroevendraaier het luik onder de tafel open kunnen maken.

Moeder Segaar stond met haar gebroken enkel de Duitse soldaten te woord. Wim en Rien konden het gesprek woordelijk volgen. Jan, op de fiets met zijn melkkan, kon geen kant op. Bij de spoorbrug en bij het Witte Huis was de weg afgezet.

Gelukkig stond de deur bij de benedenburen Hogeboom DV56 open. Door brutaal met fiets en al naar binnen te rijden kon Jan ontsnappen. Eenmaal binnen vluchtte hij verder door de achtertuinen van de JL richting familie Segaar. Daar zaten Wim en Rien al onder de vloer.

Bij de familie van Ulden (JL34) dook men achter een luik vlak onder het raam in de kamer die naar de zolder leidde. Een piepkleine ruimte waar vader van Ulden net in paste. Een strijkplank ervoor moest de schuilplaats aan de aandacht van de Duitsers onttrekken.

Bij de familie van Wezel (JL6) liep het in eerste instantie minder gelukkig af.

Dhr. van Wezel werkte bij Kat en was kort voor de oorlog bij een vuurwerkongeluk om het leven gekomen. De weduwe van Wezel woonde samen met haar enige zoon op nummer 6 van de JL.

Bij de razzia was zij niet gewaarschuwd en toen er werd aangebeld liep zij niets vermoedend met haar melkkoker naar de deur. De zoon die in de gang stond werd direct meegenomen. Het verhaal wil dat zijn moeder meeliep met haar zoon en met de soldaat die hem opbracht. Zij probeerde haar zoon terug te krijgen en vertelde dat zij weduwe was en haar man was omgekomen in de "munitiefabriek" van Kat en dat ze nu ook nog haar enige zoon zou kwijtraken. De Duitse soldaat was niet van het kwaadste soort en Joop mocht terwijl ze al bij Schreuder liepen (DV51) samen met zijn moeder weer naar huis.

Jannie (I) en Rita Ligtoet van de Vaart nr 52a .
Jannie is later getrouwd met haar buurjongen Fons Knul en zijn daarna al snel vertrokken naar Monster.

Foto's uit de jaren vijftig

Verkleedpartij. In verband met een feest? Vóór de muur aan het begin van de Frans van Mierisstraat? Wie zijn dit?

Dat weten we dan weer wel. Van links naar rechts: Ilse Franke, Olga van Haasteren (is geëmigreerd naar Amerika; haar vader was brandweerman, een collega van Bart Mark), Marga Segaar, Ragnild Dool, Anja Koet en Carla Segaar. Deze foto is van 1957.

Het laatste stukje van de Vaart dat helaas moest wijken voor de bouw van de vuilverbranding, die inmiddels ook weer is gesloopt. Op de foto voor het huis van de familie Franke/van der Mark: Ilse Franke (10 jaar), Aad Biesheuvel (neef van Tiny), Tiny Mark, neefje Koos Outshoorn en de hond Wanda, een boxer. De foto is van 1957.

Trudy Evers en Jaap Zandbergen op de fiets vlak voor het oude spoorwegviaduct over de Haarlemmertrekvaart.

Dit gigantische stalen viaduct was een speelplaats voor de waaghalzen. Met niet al te veel moeite klom je in de gaten onder de rails en legde je spijkers of stuivers op de rails en dan maar wachten op de trein. Dat duurde in die tijd op de al behoorlijk drukke spoorlijn niet al te lang. Met een oorverdovend lawaai vloog de trein op 50 cm over je heen. Daarna was de buit voor jou. Het bewijs dat je het had aangedurfd én de trofee die daar bij hoorde. Een stel platte spijkers of schroeven!

Het viaduct is in 1954 gesloopt en vervangen voor het huidige viaduct.

DE VAART EN ZIJN ZIJSTRATEN

Van de redactie

Oud en nieuw op de Vaart. Niet echt spannend. Veel binnen zitten en wachten. Met zijn allen om de tafel. Eén kolenkachel aan en de schuifdeuren dicht. Kolen waren duur. Spelletjes doen zoals Kaarten, Mens Erger Je Niet en Monopoly. Een doos vuurwerk stond klaar onder bed. Ver weg van de kolenkachel en kaarsen. Wim Kan op de radio. TV hadden we nog niet. Je hoorde de laatste tikken van de klok en dan het Big Ben geluid op Hilversum 1 en 2. En dan ging de zender uit. In die tijd ging standaard om 12 uur 's nachts met het Wilhelmus Hilversum uit de lucht en moest je het doen met het krakende geluid van radio Luxemburg of later vanaf de Noordzee Radio Veronica. Vreemde dagen. De melkboer v/d Born die om 9 uur 's avonds nog liep te venten. De te verwachten ontsparing bij de Marxstraat. Wachten op het kunstvuurwerk in de voortuin bij de familie van Wezel JL 6. Alles in aanloop naar het schansspringen en het concert uit Wenen op nieuwjaarsdag. Tevens een goede aanleiding om bij de burens die wél TV hadden op bezoek te gaan! In de vroege ochtend van het nieuwe jaar op zoek naar geweigerd vuurwerk. Rotjes, zeven klappers, gillende keukensmeiden en kanonslagen. En dan maar hopen dat het die nacht niet geregend had. We gaan het allemaal weer meemaken.

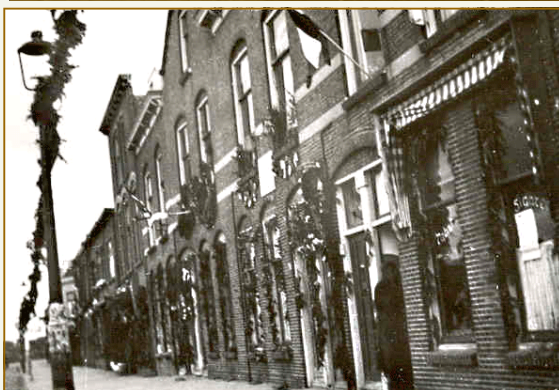
Wij wensen alle lezers van de buurtkrant een gelukkig en gezond 2014 ..

Ilse en Hans

De Vaart—vlak na de oorlog

Twee hele mooie foto's gekregen van Trudy Evers (DV-54a) . De dochter van kapster mw. Evers. Haar moeder heeft jarenlang de dames uit de buurt gekapt. Trudy, getrouwd met Jaap Zandbergen, heeft dit werk later van haar moeder overgenomen naast haar baan in kapsalon Thoolen aan de Mare. Op de foto hiernaast staat ze met haar poppenwagen langs de Vaart. Vlak voor Wasserij van Ommeren. Achter haar is nog de betonnen deksel van de bezinkput van de wasserij te zien. Op de achtergrond het Witte Huis vlak voor de beruchte verkeersgevaarlijke bocht waar we al eerder over schreven. En als het hard waaide en je ging naar school waarschuwde mijn vader altijd met "hou de huize kant". Later kwamen langs een flink stuk van de vaart heerlijk ruikende rozenstruiken met hele grote scherpe stekels. Je liet het daarna wel uit je hoofd om vlak langs de waterkant te lopen

Op deze foto de Vaart tussen de JL en de FvM. Tijdens de bevrijdingsfeesten. In de deuropening van het winkeltje van de Tombe een onbekend persoon. Op de ramen nog de reclame Tabak en Sigaren samen met vermoedelijk een prijslijst. In drie kamers moest worden gewinkeld, geslapen en geleeft en dan ook nog vier kinderen waaronder een tweeling! De guirlandes aan de gevel en tussen de lantaarnpalen. Hier en daar de vlag uit. We zijn bevrijd! Foto genomen in mei 1945 vanaf de hoek van de JL.

Het verhaal van Ilse Franke — DV 74

De familie Franke woonde op de 1^e etage plus zolder op de Vaart nr. 74. Het laatste rijtje van "DE VAART" is met de grond gelijk gemaakt omdat er bedrijfsgebouwen moesten komen. Je kunt je wel voorstellen wat een schrik dat was voor de familie Franke, ouders van Corry en Ilse. Het huis was heerlijk groot met een mooie tuin vol met vruchtbomen aan de rand van de stad en heel veel ruimte rondom. In 1967 kregen wij bericht van de gemeente Leiden dat wij binnen afzienbare tijd uit het huis moesten om ruimte te maken voor de bedrijfsgebouwen die er nu nog staan, (op de plek waar ons huis stond, staat nu het voormalig bedrijf van Henk Noppen). Dat verhuizen is uitgesteld tot 1985. De laatste 2 jaar heeft mijn moeder daar alleen gewoond. In die tussentijd werd het huis slecht onderhouden. Van voor de oorlog tot 1966 werd het huis bewoond door de familie Franke en de familie Mark, die bestond uit: vader, moeder, Bart en Tiny. Wij zijn familie van elkaar, mijn vader en tante Trui waren broer en zus.

In het huis hebben we wel met 4 gezinnen gewoond en dat te bedenken met 1 toilet en 1 douche en eigenlijk ging dat altijd wel goed met ongetwijfeld de normale strubbelingen als je met zo veel verschillende mensen op 1 plek woont, maar dat werd altijd wel weer opgelost.

Verjaardagen waren met weinig middelen

heel gezellig. Het was bij ons de zoete inval, mijn vriendinnetjes, Mieke Waasdorp, Ria Noppen, Leny van Duuren, Elly en Janneke Brugman en andere uit de buurt, waren ook altijd welkom. Op Kerstavond kwamen er ook wel mensen na de mis langs om krentenbrood te eten en iets te drinken; ik kan mij herinneren dat Gerrit Lorist daar ook bij hoorde.

De vuilverbranding kwam er in 1965. Daarvoor was op die plek het voetbalveld van de spoorwegen met een kleedkamer en kantine in een oude treinwagon. Vreemd eigenlijk dat de vuilverbranding zo dicht bij een woonwijk gebouwd mocht worden. Mijn moeder vond dan ook dat de was die buiten hing te drogen, met een sluier stof gehuld werd.

Het was goed toeven daar in het laatste huis op "DE VAART" voor het spoorwegviaduct en vlakbij het Katselaantje waar het kantoor van de kunstvuurwerkfabriek was en waar op de dijk twee huizen stonden van de familie Bol en van de familie van Leeuwen. We hadden daar een heerlijke onbezorgde jeugd met veel buiten spelen, de polder in en slootje springen, voetballen op het zandlandje. Als het heel hard gevroren had en de wasserijen niet loosden, schaatsen op de vaart. Met een beetje vorst kon dat al snel op de polderslootjes of we gingen dan over het viaduct naar de ijsbaan op het Schuttersveld. Ook

schaatsten we op de ondergelopen tennisbanen van de Leidsche Hout en Roomburg. We schaatsten ook wel vanaf de volkstuintjes van de NS (bij de rioolzuivering) tot we niet verder konden en gingen dan met schaatsen aan op onze knieën over het spoor naar de sloot met het dubbeltjesijs (de Spoor-sloot) richting de

Leede om zo op de Kaag te komen. Maar dan moest het wel stevig gevroren hebben. Om kattenkwaad uit te halen hadden we heel veel mogelijkheden maar dat is jullie allemaal bekend. Veel jongens wisten de tuin achter ons huis te vinden waar veel appel en perenbomen stonden maar af en toe werden ze gesnapt en konden ze de appels weer inleveren, maar kregen er ook wel weer een paar mee.

Het zal in 1965 zijn geweest dat achter ons huis een gebouw van de Stichting Leidse Werkplaatsen werd gebouwd. Daar voor moest de grond opgehoogd worden. Jammer genoeg was men vergeten een goede afwatering te maken met als gevolg dat alle bomen in de tuin zijn dood gegaan door overvloedig water. Het was triest om dat te zien.

Bij ons werd er ook nog wel eens een piano naar boven getakeld of een orgel die mijn vader dan in de huiskamer repareerde dus het was altijd wel een vrolijke rommelige boel, een beetje Jan Steen-achtig. Mijn vader speelde piano en nog hoor ik de stukken die hij oefende en wat niet lekker liep en bleef herhalen. Mijn moeder kon goed zingen, dus leven in de brouwerij. Er kwamen ook wel burens vragen of mijn moeder iets kon verstellen. Zij was daar erg goed in. Ook in soep en koffie maken en daar kwamen veel neuzen op af.

In 1970 kochten mijn ouders een kruisertje. (zie foto, met op de achtergrond de flats in aanbouw aan de Boerhaavelaan) Daarvoor hadden wij een SLOEP afkomstig van de Holland Amerika lijn. Die werden om de zoveel tijd vervangen. Mijn vader kocht er een voor driehonderd gulden maar die moest toen van Rotterdam naar Leiden worden gevaren. Nou hij wist wel een oplossing. "Bart Mark, als jij nou naar de haven van Rotterdam gaat dan vraag je daar een slepie tot hier". Dus Bart vanuit Rotterdam met de sloep achter een boot gevaren tot aan de Stinksloot. "Gooi me hier maar los". En zo kwam Bart de Stinksloot op varen. Wij stonden al een poosje nerveus te wachten, want we kregen natuurlijk niet iedere dag een

boot. Mijn vader heeft hem opgebouwd bij het viaduct in de Stinksloot, in het kommetje en bij mooi weer ging hij de tunnel onderdoor om daar in het zonnetje te timmeren.

Zwemmen in Poelmeer of de Zijl. Wel met de scheidingswand er tussen hoor en in de winter in de verbouwde kerk de "Overdekte". Na afloop een frietje met mosterd en dan in het donker naar huis. En ter hoogte van het bos van Verster pal langs het water fietsen, want tja..... de bosaap kon wel eens tevoorschijn komen.

Ik was lid van zwemvereniging "De Sleutelstad" en mocht mee rijden met Jan Dool als we zwemwedstrijden of waterpolowedstrijden hadden.

In de oorlog heeft bij mijn ouders een half jaar een Joods echtpaar ondergedoken gezeten. Dat was een zware tijd en met gevaar voor eigen leven. Als dat ontdekt zou worden moest je dat bekopen met je leven. In

1943, Corry was al geboren, vroegen mijn ouders dan ook aan opa en oma of zij voor Corry konden zorgen als het mis zou gaan. Als er onraad was dan moesten de onderduikers hals over kop de vliering op. Daar zaten zij dan op de balken want er lag geen vloer op totdat het weer veilig was. Zij was een Duitse Jodin en haar naam was Ilse. Hij een Tsjechische Jood en zijn naam was Hugo. Dus als ik een jongetje was geweest zou mijn naam wel Hugo zijn geworden. Zij hadden zelf geen kinderen. Als je na de oorlog Ilse werd genoemd vonden mensen dat het niet helemaal pluis was met je moeder. De arts van het consultatie bureau vroeg in het bijzijn van andere vrouwen (in die tijd was er één ruimte met een tafel in het

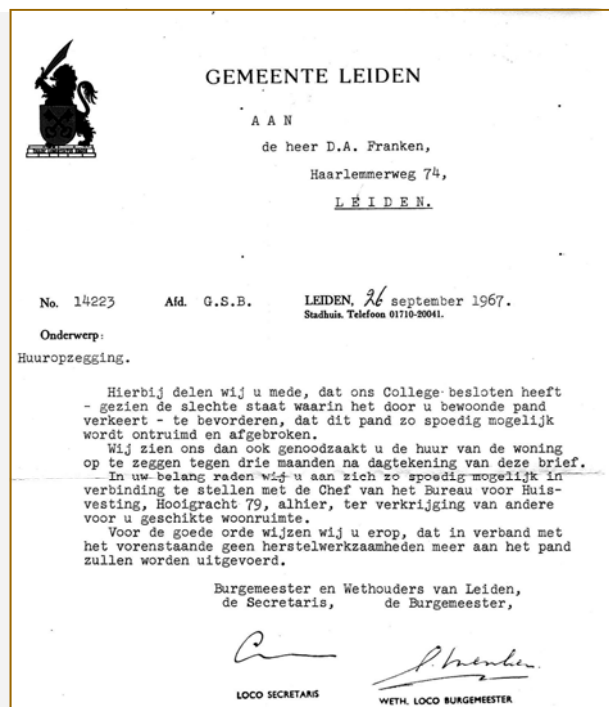

midden waar op de baby's onderzocht werden) "hoe komt dit kind aan zo'n Duitse naam"? Mijn moeder, normaal niet zo ad rem, zei: "dat is voor u een vraag en voor mij een weet". Ze is nooit meer gegaan.

Tijdens het verblijf van het joodse echtpaar kwam er 's avonds laat een Hollandse SS-er die het vermoeden had dat er bij ons Joodse mensen waren ondergedoken en die bleef heel lang, tot laat in de avond, in de hoop dat hij wat kon ontdekken. Maar gelukkig is dat niet gebeurd. Na de oorlog heeft hij 10 jaar gevangenisstraf gekregen. Nou dan heb je wel wat op je kerfstok!

Tijdens een razzia op de Rijnsburgersingel moest mijn vader ook mee en bij de melkfabriek "De Landbouw" is hij met zijn atletische figuur (turner) over een hoge muur geklommen. Hij kwam terecht in de Piet Heinstraat, zijstraat van de Maredijk, waar een vrouw stond met de deur open. Daar heeft hij met meerdere mannen uren in een kast gestaan tot de kust vrij was. Toen moesten zij, het was inmiddels spertijd, in het donker naar huis en dus gevaarlijk. Intussen was wel zijn fiets gestolen.

Het huis van Foris Verster was een imposant huis zo midden in de bocht van "De Vaart". Later woonde daar Margriet Veltkamp, een vriendinnetje van me. We konden daar in het spannende huis echt verstoppertje spelen en er was ook nog een geheime kamer. In de Koepelkamer stond een

mooie vleugel en als je langs het huis liep kon je Ariane horen spelen. Onder de Koepelkamer was de keuken. In het huis hingen veel schilderijen maar er stonden er ook veel opgeslagen in rekken, dat was zeer interessant.

Dit was mijn verhaal. Wie volgt?

Ilse Franke (Boers)

Reageren???

Mail naar :

hansvanulden@gmail.com

